

Euroopa
Komisjon

[SÜGIS 2012 ▶ NR 43]

panorama

inforegio

▶ Investeerimine piirkondadesse

Rahastamisvahendite kasutamine
regionaalpoliitika toetuste
võimendamiseks

- ▶ Intervjuu Jacques Delorsiga
- ▶ Vahendite ümbersuunamine,
et võidelda majanduskriisiga
- ▶ Lahtiste uste päevad –
muutuste saavutamine

Regionaal-
poliitika

panorama

inforegio

▶ **JUHTKIRI**..... 3
Volinik Johannes Hahn

▶ **INTERVJU**..... 4-7
Jacques Delors – mõtteid ühtekuuluvuspoliitikast

▶ **ERIÜLEVAADE**..... 8-13
**RAHASTAMISVAHENDITE KASUTAMINE
REGIONAALPOLIITIKA TOETUSEKS**

▶ **OMA SÕNADEGA**..... 14-19
Ühtekuuluvuspoliitika riiklikud ja piirkondlikud perspektiivid

▶ **KÜPROS ELI EESISTUJANA –
ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA
PRIORITEEDID**..... 20-21

▶ **EUROOPA TERRITORIAALNE
KOOSTÖÖ 2014-2020**..... 22-23

▶ **EUROOPA PIIRKONNAD JA LINNAD:
MUUTUSTE SAAVUTAMINE**..... 24-25

▶ **STRUKTUURIFONDIDE
ÜMBERPROGRAMMEERIMINE,
ET TOETADA VÕITLUST
MAJANDUSKRIISIGA**..... 26-27

▶ **ELI DOONAU PIIRKONNA
STRATEEGIA: ÜKS AASTA KOGEMUSI**..... 28-29

▶ **PROJEKTIDE NÄITEID**..... 30-33
Projektide näiteid Poolast, Tšehhist
ja Itaaliast ning Euroopa territoriaalse koostöö
projekt põhjapoolsete äärealade programmist

▶ **KAARDID**..... 34-35
▶ Töötuse määr aastal 2011
▶ Töötuse määra muutumine aastatel 2007-2011

▶ **KOGUKONNA JUHITUD KOHALIK
ARENG PAREMAKS TERRITORIAALSEKS
KOOSTÖÖKS**..... 36-37

▶ **REGIOSTARSI KONKURSI VÕITJA
ECO WORLD STYRIA HOOG JÄTKUB**..... 38

▶ **REGIOSTARS 2013:
AVALIKUSTATI FINALISTID**..... 39

▶ **KALENDRIKUUPÄEVAD**..... 40

▶8

▶4

▶14

▶28

▶38

Fotod (Lk):

Kaas: © Euroopa Komisjon

Lk 8, 9, 25, 27, 28, 29, 39: © Euroopa Komisjon

Lk 3, 4, 6: © Notre Europe

Lk 10: © North-East Finance – KredEx – Duda Breseeg, Neem

Lk 12: © Wielkopolskie Centrum Wspierania

Inwestycji Sp. z o.o. – HOSSA S.A.

Lk 15: © Poola Regionaalarengu Ministeerium

Lk 16: © Sky-Watch

Lk 17: © Negundo Uuenduskeskus

Lk 18: © Gdański Teadus- ja Tehnopark

Lk 19: © La Cub – Didier Doustin – Anthony Rojo

Lk 21, 36, 37: © Shutterstock

Lk 22: © GRaBS

Lk 23: © Haparanda/Tornio

Lk 25: © Kataloonia valitsus

Lk 30: © PGNIG S.A.

Lk 31: © Tšehhi Regionaalarengu Ministeerium

Lk 32: © Mitchell O'Gorman

Lk 33: © METALPROGETTI spa

Käesolev ajakiri on trükitud inglise, prantsuse ja saksa keeles taaskasutatud paberile. Elektroonilisel kujul on see saadaval 21 keeles aadressil

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_et.cfm

Väljaandes avaldatud vaated kuuluvad autorile ega peegelda tingimata Euroopa Komisjoni vaateid.

▶ JUHTKIRI

Rahastamisvahendite kasutamine on üks uuenduslikest viisidest ELi regionaalpoliitika tulemuslikkuse ja tõhususe parendamiseks. Nende tugimehhanismide abil, mis varieeruvad finantskorraldustehnikatest tehniliste abivahenditeni, võib kaasata täiendavaid rahastamisvahendeid, kogemusi ja oskusteavet.

Koostöös Euroopa Investeeringupangaga programmiperioodi 2007-2013 jooksul väljaarendatud ja täiendatud uuenduslikud rahastamisvahendid on järgmise mitmeaastase (2014-2020) finantsraamistiku oluliseks elemendiks. Nende eesmärgiks on võimendada täiendavaid investeeringuid Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks, mis tähendab suunatud investeeringuid jätkusuutlikkusse, uutesse tehnikatesse, teadmiste ja uuenduste soodustamisse. Need on just need valdkonnad, mis vajavad edendamist töökohtade loomise ja majanduskasvu saavutamiseks.

Kümme aastat lahtiste uste päevi

Selle aasta oktoobris tähistame kümnendat aastat Euroopa piirkondade ja linnade nädalat lahtiste uste päevadega. Sellest nädalasest koosviibimisest on saanud piirkondlikele ja kohalikele ametkondadele oluline iga-aastane üritus. See võimaldab neil kohtuda Brüsselis piirkondlike, riiklike ja Euroopa tasemel otsustajatega, esitleda oma piirkondade projekte, tegevusi ning nende piirkonna panust ELi ühtekuuluvuspoliitikasse.

Regioonide Komiteega koostöös korraldatud tänavuste lahtiste uste päevade teemaks on „Euroopa piirkonnad ja linnad: muutuste saavutamine”. Üritus on võimalus arutelu algatamiseks Euroopa tuleviku, tema ühtekuuluvuspoliitika ja mitmetasandilise juhtimise üle.

Inspiratsioon Delors'ilt

Sel taustal on meil au vestelda Euroopa ühtekuuluvuspoliitika arengust endise Euroopa Komisjoni presidendi Jacques Delors'iga. Tänapäevane ühtekuuluvuspoliitika rajaneb suuresti endise presidendi ideedel, kes nägi vajadust tegevuste järele, mis ühtlustaksid Euroopa piirkondlike majanduste arengutaset. Majanduskriisist sõltumatult on argumendid regionaalpoliitika tuginemiseks solidaarsusele, ühtekuuluvusele ja arukatele ning suunatud investeeringutele elujõulisemad kui kunagi varem.

Johannes Hahn

Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika volinik

▶ JACQUES DELORS – MÕTTEID ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKAST

Panoramale antud intervjuus rõhutas Jacques Delors, Euroopa Komisjoni president aastatel 1985-1995, ühtekuuluvuspoliitika jätkuvat tähtsust Euroopa piirkondade edasisele arengule ja kutsub üles majandusliku heaolu arvestuse radikaalsele muutmisele, et tagada piirkondlikust arengust tõusva kasu täielik arvessevõtmine.

Majanduskriis

„Kuigi Euroopa konkurentsivõime tõstmine ja töökohtade loomine on taas elulise tähtsuse omandanud, ei tohi ühtekuuluvuspoliitikat konkurentsivõime poliitikaga segi ajada,“ rõhutab Euroopa Komisjoni endine president Jacques Delors.

„On oluline eristada Euroopa solidaarsust majanduskriisi tingimustes ja Euroopa ülimuslikku solidaarsust. Need on kaks eri asja. Kui tuli on lahti, siis vajame muidugi tuletõrjebrigaadi, kuid samal ajal vajame ka arhitekte, kes töötaksid pikaajalise eesmärgi nimel. Minu seisukoht on, et vajadus kriisile reageerida ei tohiks struktuuripoliitikat kõrvale kallutada. Struktuuripoliitikal on oma loogika, mida võib vajadusel vastavalt majandusliku reaalsuse muutumisele kohaldada.“

Vesteldes *Panoramaga* Notre Europe'i mõttekoja kontoris Pariisis ei nõustu Delors seisukohaga, et ELi regionaalpoliitika on vaid ümberjaotamise poliitika. „Minu jaoks on regionaalpoliitika eelkõige arengu vahend, millega kaasneb lisandväärtusena ümberjaotamise efekt.“

Endine komisjoni president rõhutab alt üles lähenemise olulisust ELi poliitikale. „Tänapäeva 27-liikmelises Euroopas ei saa me unustada alt üles mõõdet, mis seostub lisaks ühe Euroopa ülesehituse filosoofilise põhimõttega, milleks on subsidiaarsus.“

„Majandusarengu tasemete erinevused teatud piirkondade vahel on alati olnud meie reaalsus ja ühtekuuluvuspoliitika sai välja töötatud, et aidata vähem arenenud piirkondadel konkurents püsida ning samal ajal midagi Euroopasse panustada. Kõik meie ettepanekud järgisid minu peamist kolme põhimõtet: konkurents, koostöö ja solidaarsus. Euroopa edukaks ülesehitamiseks ei saa ühtegi neist elementidest eemaldada.“

„On oluline eristada Euroopa solidaarsust majanduskriisi tingimustes ja Euroopa ülimuslikku solidaarsust.“

Majandusliku arengu mõõtmine

„Aga kuidas me peaksime majanduslikku arengut mõõtma,” küsib Delors. „Võrreldes 10 aasta taguse ajaga kulutame nüüd tööle jõudmiseks varasema 30 minuti asemel 45 minutit. Koos rahvusliku kogutoodangu kasvuga kasvavad ka liiklussummikud, sest tarbime rohkem autosid ja kütust. Minu järelendus on, et inimesed on kaotanud pool tundi kuni tunni oma vabast ajast ja nad ei ole muutunud rikkamaks.”

Endise ökonomisti jaoks on peamiseks teemaks nende tegurite mõõtmine. „Praegu mõõdame rahvuslikku kogutoodangut, kuid see ei hõlma tõhusalt heaolu mõistet. Me vajame tulemuslikkuse mõõtmiseks uut meetodit, eriti piirkondlikul tasandil. Kui meil kunagi selline tulemuslikkuse mõõtmise süsteem olemas on, siis leiame piirkondadest palju uusi rikkusi.”

Delors on avaldanud 1971. aastal selleteemalise raamatu „Les Indicateurs Sociaux” ning teema leiab hetkel ökonomistide seas ohtralt arutamist. „Me ei saa liikuda uue arengumudeli juurde ja samas jätkata traditsiooniliste arvestusmeetodite kasutamist, mis on rakendatavad klassikalise kasvu puhul.”

„Me ei saa minna üle mudelile, mis väärtustab inimese vaba aega, loodust ja ressursse, ilma arvestusmeetodeid muutmata. Me peame majandusliku tulemuslikkuse arvestamise viisid põhjalikult ümber vaatama. Ja kui me läheme üle teistsugusele arvestusmeetodile, siis avaldub regionaalpoliitika palju kasulikumana.”

Ühtekuuluvuspoliitika juured

„Enne minu liitumist Euroopa Komisjoniga 1985. aastal olid seal sotsiaalfond, regionaalfond ja põllumajandusfond,” selgitab Delors. „Need olid juba olemas. Liitumisläbirääkimiste ajal Hispaania ja Portugaliga olid lõunapoolsed „10” liikmed mures arengutasemetega erinevuste pärast. Vastuseks neile muredele pakkusime välja integreeritud Vahemere programmi (IVP). See oli esimene koordineeritud piirkondliku koostöö näide, et lahendada Vahemere piirkonna majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme.”

„IVP edu oli see, mis viis koordineeritud tegevuse või „sünteesi” ideeni, ja ma pakkusin välja selle majandusliku ja sotsiaalse „ühtekuuluvuse” mõtte, mis realiseerus läbi ühtekuuluvuspoliitika loomise. Oli ilmne, et ühisturg ei saa areneda ilma majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuspoliitikata. See sai üheks nurgakiviks ühtse Euroopa aktile, mis taaslustas minu arvamusel kohaselt Euroopa.”

Kodanikele lähemale

Delors usub, et ühtekuuluvuspoliitika on tee Euroopa projekti Euroopa kodanikele lähemale toomiseks ja tee demokraatia puudujäägi kõrvaldamiseks.

Ta viitab tuhandetele ühtekuuluvuspoliitika kaudu rahastatud projektidele, mis on rohujuure tasandil kodanikele tõestuseks selle kohta, et EL toimib nende huvides. ▶▶

PROFIIL: JACQUES DELORS

Jacques Delors oli aastatel 1985–1995 Euroopa Komisjoni president ja ta oli esimene selle ametkonna juht, kes oli ametis kolm perioodi.

Majandusharidusega Delors töötas Euroopa Parlamendis perioodil 1979 kuni 1981, töustes majandus- ja rahandus- asjade komitee esimeheks.

Delors oli presidendi François Mitterrand valitsusajal Prantsusmaa majandus- ja rahandusminister aastatel 1981–1983 ja majandus-, rahandus- ja eelarveminister aastatel 1983–1984.

Tema eesistumise ajal rajas Euroopa Komisjon aluse ELi ühisturule, mis jõustus 1993. aasta jaanuaris. Selle programmi raames edendas ta Euroopa piirkondadele ühtekuuluvuspoliitika väljaarendamist.

1996. aastal asutas Delors Pariisis asuva Notre Europe'i mõttekoja ja on jätkuvalt üks selle presidentidest.

2010. aastal toetas Delors uut Spinelli grupi initsiatiivi, mis loodi Euroopa Liidu kui föderatsiooni suunas liikumiseks.

Partnerlus piirkondadega

Ta on jätkuvalt kirglik komisjoni algatusõiguse ja esiliini rolli kaitsmisel ja edendamisel piirkondadega suhtlemisel.

„Ma soovisin algusest peale piirkondade ja komisjoni tõelist partnerlust. Ta selgitab, et see ei ole piirkondade Euroopa vastandumine rahvusriikide Euroopale. See on partnerlus komisjoni ja piirkondade vahel, mille kaudu komisjon saab arendada laialdast valikut vahendeid piirkondliku arengu soodustamiseks ja samal ajal heade tavade levitamiseks.

„Kahjuks on see, mida me näeme, areng liigse tsentraliseerituse suunas, kus liikmesriigid räägivad piirkondade nimel, ütleb ta. See ei ole ühtekuuluvuspoliitika, mida mina ette kujutasin. Komisjonil peaks olema oma programmide ja kohapealsete kogemuste põhjal hea ettekujutus sellest, kuidas arengut saavutada.” Ta rõhutab, „et komisjon on ainus institutsioon, mis igapäevaselt Euroopale mõtleb.”

Delors usub, et kõigis riikides asetleidnud tsentraliseerimine on tagasilöögiks piirkondade Euroopale. „See, mida meie kavandasime, oli partnerlus, kus igauks õpib igauhelt,” rõhutab ta.

„Ma soovisin algusest peale piirkondade ja komisjoni tõelist partnerlust.”

Töökohad ja haridus

Delors on tundnud pikaajaliselt huvi hariduse vastu. 1971. aastal algatas ta Prantsusmaa täienduskoolituse seaduse (la formation professionnelle continue – FPC), mis nõudis, et ettevõtted eraldaksid osa oma kasumist haridusvõimaluste loomiseks oma töötajatele. Ühtlasi oli ta aastatel 1993 kuni 1996 UNESCO 21. sajandi hariduse komisjoni esimees, mille lõppraport avaldati pealkirja all „Õppimine: sisemine aare”.

▶ NOTRE EUROPE – DELORS'I MÕTETE VILI

Notre Europe on Pariisis asuv mõttekoda, mille Jacques Delors asutas ja mille tegevus ja poliitilised soovitusel on inspireeritud tema mõtetest.

Hiljuti avaldas mõttekoda aruande tulevases ühtekuuluvuspoliitikast pealkirjaga „Ühtekuuluvuse pakt: kriisi murendamine”, autor Marjorie Jouen (saadaval prantsuse ja inglise keeles).

Aruandes väidetakse, et:

Me peame looma tingimused üleminekuks „arukale, roheline ja kaasavale arengumudelile”, nagu soovib Euroopa 2020. aasta strateegia, ja vaatama ühtekuuluvuspoliitikat kui sotsiaalse arengu ja heaolu vahendit, mis võib nõuda uusi toetuskõlblikkuse kriteeriume.

Me peame taastama demokraatlikud sidemed eurooplaste ja Euroopa Liidu vahel, muutes Euroopa fondide abil saavutatud tulemused neile käegakatsutavateks ja tuginedes rohkem „kogukondade juhitud kohalikule arengule”.

Tulevane ühtekuuluvuspoliitika muutub usaldusväärsemaks, kui selle protseduurid lihtsustuvad, mis nõuab iga hinna eest tagamist, et Euroopa fondid muutuksid kättesaadavaks väikestele, kohalikele projektialgatustele.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT

<http://notre-europe.eu/>

<http://www.notre-europe.eu/en/axes/>

[competition-cooperation-solidarity/works/publication/the-cohesion-pact-weathering-the-crisis/](http://www.notre-europe.eu/en/axes/competition-cooperation-solidarity/works/publication/the-cohesion-pact-weathering-the-crisis/)

Üheks tema suurimaks saavutuseks oli üliõpilasvahetuse programmi ERASMUS käivitamine. „Olen isiklikult väga rahul ERASMUSE skeemi loomise läbisurumisega. See näitab taas komisjoni algatusõiguse olulisust. Selleta poleks programm ERASMUS kunagi tegelikkuseks saanud. See komisjoni algatusõigus peab säilima,” rõhutab ta.

„Kuid ei piisa sellest, kui valitsused ainult haridusest räägivad, nad peavad ka töökohti looma. Meil on vaja majandust, mis suudab luua parema kvaliteediga töökohti ja haridust. Need kaks käivad käsikäes. See ei ole nii, et kui inimesed on haritud, siis nad leiavad töö.”

Noorte unustatud töötus

Delors usub, et viimase 20 aasta jooksul on Euroopa noorte huvid unarusse jäetud. „Valges raamatus, mille ma 1993. aastal majanduskasvu ja konkurentsivõime teemadel esitasin, ütlesin ma, et meil, täiskasvanute põlvkonnal, on komme lahendada oma probleeme isekeskis, arvestamata noorema põlvkonnaga. Akumuleerides võlga, ignoreerides heaoluprobleeme, eirates oma haridussüsteemi nõrkusi, oleme asetanud liigse koorma oma noorte õlgadele, koorma, mis on nende suhtes ebaõiglane. Nemad maksavad selle eest praegu.”

Linna- ja maakeskkond

Alahindamata VKEde majanduslikku tähtsust viitab Delors kiiresti sellele, et tegemist on vaid ühe majandusteguriga paljude hulgas. „See ei ole nii, et mingis majandustsükli punktis paiknedes peaksime keskenduma ühele ja unustama teised. Meie poliitika peaks muretsema ka põllumajanduse, loodusressursside haldamise ja metsade, millest me palju ei räägi, pärast ning territoriaalse tasakaalu ja loomingu suutlikkuse pärast tootmises ning teeninduses. Poliitikad peavad olema sellised, mis võimaldaksid igas sektoris maksimaalselt algatusi ja nende õnnestumist.”

Euroopa Komisjoni endine president on kiire rõhutama, et Euroopa on kõigi pärand ja seetõttu on ka regionaalpoliitika igaühe teema. „Nii nagu Euroopa ühiskond on tasakaal ühiskonna ja indiviidi vahel, nii eksisteerib ka tasakaal linnastumise ja maaelu ning looduse vahel. See on meie pärand,” ütleb ta.

„Ühiskonnas on olemas oluline fenomen, mida kutsutakse maaläheduseks ja millest on vähe räägitud,” sõnab ta. „Meil on riike, mille territooriumist 80 protsenti on linnastunud. Seetõttu on maalähedus tähtis element, mida tuleb kaitsta ja millel tuleb lubada areneda. Just siin on ebavõrdsus sageli kõige märgatavam. Seal elavad inimesed on need, kellel on parimad võimalused looduspärandi säilitamiseks.”

„Me peame ehitama mitmekesise Euroopa Liidu, mis rajaneks maksimaalselt altpoolt tulnud initsiatiivil.”

Alt üles areng

„Sellised organisatsioonid nagu Regioonide Komitee on küll kasulikud, kuid nad ei asenda seda, mis on vajalik, nimelt alt üles arengut,” selgitab Delors. „Makromajandusliku arengu kõrval peab ka kohaliku tasandi ettevõtjatel olema võimalus mobiliseerimiseks. Näiteks Prantsusmaal osalen ma kohtumistel, kus arutatakse seda kohaliku mobiliseerimist. Meil on näiteks organisatsioon "Sol et Civilisation", mille on asutanud prantsuse farmerid teiste Euroopa riikide kogemuste uurimiseks ja nende saadud teadmiste levitamiseks kohalikul.”

„Ma usun, et igal kodanikul peaks olema võimalik juhtida oma saatust läbi sotsiaalse ettevõtluse, austades samal ajal Euroopa mitmekesisust ja tema identiteeti. Me peame ehitama mitmekesise Euroopa Liidu, mis rajaneks maksimaalselt altpoolt tulnud initsiatiivil.”

▶RAHASTAMISVAHENDITE KASUTAMINE REGIONAALPOLIITIKA TOETUSEKS

Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku „Eelarve Euroopale 2020. aastaks” võtme-eesmärgiks on täiendavate investeeringute võimendamine Euroopa poliitiliste eesmärkide saavutamiseks läbi uuenduslike rahastamisvahendite aktiivsema kasutamise. *Panorama* uurib rahastamisvahendite loodavat lisandväärtust regionaalpoliitikale ja seda, kuidas komisjon neid oma 2013. aasta järgsetesse ettepanekutesse integreerib.

Rahastamisvahendid, kui neid õigesti olukordades ja õigesti kasutada, võivad mängida võtmerolli regionaalpoliitika tõhususe ja tulemusliku elluviimise maksimeerimises, mis on praegustes majanduslikes ja finantstingimustes selge prioriteet.

Rahastamisvahendid on alternatiivne viis avaliku sektori ressursside jaotamiseks, et saavutada läbi kaubanduslikele tavadele ja osalejatele tuginemise ning erakapitali osalemise soodustamise tõhusamalt poliitika eesmärgi. Rahastamisvahenditel võib olla erinevaid vorme, näiteks laen, laenugarantii, omakapital, riskikapital või mikrorahastus. Neid kõiki ühendab käibiv iseloom, mis tähendab, et algeid vahendeid võib erinevate käibetsüklite jooksul korduvalt kasutada, näiteks:

Rahastamisvahendid võivad luua lisandväärtust tänu oma võimele kaasata täiendavat rahastamist ning koondada erinevate partnerite, sh Euroopa Investeeringupanga (EIP) grupi ja erasektori, täiendavaid teadmisi ja oskusteavet. Tagastatava toetuse võimaldamine võib aidata kaasa ka toetusesaajate paremale tulemuslikkusele, sh projektide paremale kvaliteedile ja tugevamale rahalisele distsipliinile.

ERFi väljastatud sooduslaenude mõju hinnang Põhja-Itaalias leidis, et iga sooduslaenu euro võimendus 4,5 euroks erainvesteeringuteks, samas kui kapitalitoetused kontrollgrupis sarnastele ettevõtetele ei toonud kaasa peaaegu mingit rahalist võimendust. Lisaks sellele olid kulud töökoha kohta sooduslaenu puhul 30 000 eurot, aga kapitalitoetuste puhul 64 000 eurot.

Rahastamisvahendid – senine kogemus

Piiratud ulatuses on rahastamisvahendid olnud regionaalpoliitikas kasutatavad alates perioodist 1994-1999, eriti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKE'd). Perioodil 2007-2013 muutus rahastamisvahendite kasutamine laialdasemaks, rahastamine väljus VKE'de piirest ning hõlmas jätkusuutlikku linnaarengut ja energiatõhusust.

Värskemad saadaolevad andmed näitavad, et umbes 5% ERFi eraldistest programmiperioodil 2007-2013 oli jaotatud 2011. aasta lõpuks rahastamisvahenditele, mis esindavad kokku peaaegu 500 fondi. 25 liikmesriigis ja ühes piiriüleises programmis on moodustatud ettevõtete tarvis kaks või enam fondi, vähemalt seitsmes liikmesriigis on fondid linnaarenguks ja viis liikmesriiki on moodustanud fondid, mis keskenduvad konkreetselt taastuenergiale ja energiatõhususe meetmetele. Ettevõtetesse on tehtud üle 20000 investeeringu.

Fonde on moodustatud nii riiklikul kui piirkondlikul tasandil, mõned fondidest on eraldiseisvad ja mõned haldusfondid. Enamik rahastamisvahenditest on laenufondid, millele järgnevad arvukuse ja eraldatud ressursside mahu poolest omakapitali- ja garantiifondid. Need fondid mitmekordistavad oma mõju, meelitades ligi lisavahendeid riiklikest ja piirkondlikest eelarvetest, pankadest ja teistelt investoritelt. Hiljutised andmed näitavad, et iga avalikest ressurssidest tulnud euro võimendus üheks kuni kaheks euroks laenu puhul, üheks kuni kolmeks euroks omakapitali investeeringute puhul ja üheks kuni kaheksaks euroks garantiilaenu puhul. ▶▶

Algus:
2010
Fondi maht:
155 000 000 EUR
ELi toetus:
53 000 000 EUR

►TOETUS ETTEVÖTETELE
Kirdepiirkonna ettevõtlusfondide (Suurbritannia) finantseerimine

See North East Finance (Holdco) Limitedi juhitud haldusfond on tegutsenud alates 2010. aastast ning koosneb seitsmest eri fondist, mis pakuvad erinevaid laene ja omakapitali-investeeringuid Kirde-Inglismaa alustavatele ettevõtetele ja VKEdele. 2012. aasta 1. juuliks olid eri fondid investeerinud 58 miljonit eurot, et toetada 412 erinevat VKEd, kusjuures 20,5 miljonit pärines Kirde-Inglismaa konkurentsivõime programmist. Täiendavad 77 miljonit (73 miljonit eurot erainvesteeringuid) hangiti läbi finantsvõimenduse, mis tähendab, et kokku said kirdepiirkonna ettevõtted 135 miljonit eurot. Nende investeeringute toel on loodud 532 uut töökohta ja säilitatud 1 180 töökohta.

►LISATEAVET LEIATE SIIT
<http://www.northeastfinance.org/>

►ENERGIATÕHUSUS
KredEx (Eesti)

Ka KredEx on haldusfond ja valib finantsvahendajaid korterelamutele energiatõhususe suurendamise eesmärgil renoveerimislaenude väljastamiseks. Tavapäraste turutingimustega võrreldes on need laenud soodsama intressiga (10 aastaks fikseeritud intress 3,8-4,7% tavapärase 5 aastaks fikseeritud 7-10% või ujuva intressimäära asemel), kestusega (kuni 20 aastat tavapärase umbes 12 aasta asemel) ja lepingutasudega (0,5-0,75% laenusummast tavapärase kuni 1% asemel). Ajaks, mil üks skeem 2011. aastal lõppes, oli parandatud 391 elamu olukorda, milles oli kokku 14 680 korterit. Selleks kasutatud laenude kogumaht ulatus 34,3 miljoni euroni ja keskmine oodatav energiasääst oli umbes 36%.

►LISATEAVET LEIATE SIIT
<https://www.swedbank.ee/business>
<http://www.kredex.ee/>

Algus:
juuni 2009
Fondi maht:
49 000 000 EUR
ELi toetus:
17 000 000 EUR

Algus:
2008
Fondi maht:
993 000 EUR
ELi toetus:
340 000 EUR

►MIKROLAEN
Mikrofinantseerimise instituut (Ida-Rootsi keskosa)

2008. aastal käivitunud algatus keskendub sellele, et parendada sisse-rändajatest naiste juurdepääsu rahastamisallikatele, kuna sellel elanikkonnagrupil on sageli raskusi kapitali hankimisega, et oma äritegevust alustada või seda arendada. Esialgsest, kuni 2011. aasta alguseni, projektina tegutsenud algatus „Mikrofinantseerimise instituut tööhõive, majandusliku ja sotsiaalse integratsiooni suurendamiseks“ on kujunenud nüüdseks ettevõtteks, mis väljastab laene ja aitab neid barjääre ületada. Praeguseks on mikrofinantseerimise instituut toetanud uusi naisettevõtjaid 43 alustavas mikroettevõttes, luues 48 töökohta. Üheks näiteks on Kholoud Yamami, kes saabus Jordaaniast 2004. aastal ning sai toetust Araabia küpsiseid valmistava ettevõtte rajamiseks, mis varustab praeguseks viit supermarketit. See projekt oli 2010. aasta RegioStarsi konkursi võitja CityStari kategoorias – sisse-rändajate või tõrjutud gruppide integratsioon linnapiirkondades.

►LISATEAVET LEIATE SIIT
<http://www.mikrofinansiering.se/>

»» Rakendamistugi 2007-2013

Komisjon on töötanud koostöös EIP grupiga välja kolm ühisalgatust, toetamaks rahastamisvahendite kasutamist, et hõlbustada VKEde ja mikroettevõtete juurdepääsu vahenditele, mida kasutada jätkusuutlikkuse linnaarengusse tehtavate investeeringute rahastamiseks: JEREMIE VKEdele, JASMINE mikrorahastusteks ja JESSICA koostöös Euroopa Arengupanga nõukoguga linnaarenguks.

Toetus huvitatud korraldusasutustele on viinud enam kui 110 tasuvusuuringu, temaatilise uurimuse ja analüüsini erinevustest praeguse ja eesmärgiks seatud olukorra vahel. Lisaks sellele on 2009. aastal käivitatud JEREMIE ja JESSICA suhtlusplatvormid toetanud teadmiste ja heade tavade vahetamist komisjoni, korraldusasutuste ja teiste sidusrühmade vahel.

Praeguseks on 55 mikrolaenu väljastajat 16 ELi liikmesriigist kasutanud JASMINE'i tehnilise toe üksuse koostatavaid institutsioonilisi hindamisi, reitinguid, vajadustele kohandatud koolitusi ning ettevõtluse arendamise teenuseid. Üksuse töö tulemusena avaldas komisjon 2011. aasta detsembris Euroopa mikrolaenu väljastamise käitumisjuhendi, mille eesmärgiks on heade tavade levitamine mikrolaenu väljastamisel.

Kogemused

Rahastamisvahendite regionaalpoliitikas rakendamisega on kaasnenud praktikas rida probleeme. Neile ei ole juhtinud tähelepanu üksnes rakendamisega vahetult seotud osapooled (komisjon, liikmesriigid, korraldusasutused, EIP grupp), vaid ka Euroopa Kontrollikoda ja Euroopa Parlament.

- Vajadus seadusemuudatuste ja suuniste järele, et selgitada rahastamisvahendite kasutamise ulatust ja reegleid, kuna nende kasutamine struktuurifondide programmides on perioodi 2007-2013 jooksul laienenud;
- Mõningatel juhtudel peamiste sidusrühmade piiratud praktilised kogemused rahastamisvahendite kasutamisel;
- Probleemid nõudluse ja pakkumise tasakaalustamisel, mis on viinud mõnel juhul vahendite liigse eraldamiseni, viivitusteni vahendite VKEdeni jõudmisel või fondide kasutult seismiseni;
- Probleemid erasektori investeeringute finantskasumlikkuse maksimeerimise eesmärkide tasakaalustamisel regionaalpoliitika eesmärgiga panustada antud liikmesriikide ja piirkondade kasvu ja tööhõivesse. »»

» EUROOPA MIKROLAENUDE VÄLJASTAMISE KÄITUMISJUHEND

See aruanne on saadaval BG, DE, EL, EN, ES, FI, FR, HU, IT, NL, PL, PT, RO, SK, SV.

» JASMINE

Ühistegevus mikrorahastamise institutsioonide toetamiseks Euroopas (Joint Action to Support Microfinance Institutions in Europe): Euroopa Komisjoni koostöös Euroopa Investeeringupanga (EIP) ja Euroopa Investeeringufondiga (EIF) väljatöötatud algatus. Pakub tuge mikrolaenu väljastajatele ja mikrorahastamis-institutsioonidele, et parendada ELis juurdepääsu mikrolaenule.

» JEREMIE

Ühised Euroopa ressursid mikro- kuni keskmistele ettevõtetele (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises): Euroopa Komisjoni koostöös EIFiga väljatöötatud algatus. Soodustab rahastamisvahendite kasutamist, et parendada VKEde rahastamist läbi struktuurifondide sekkumiste.

» JESSICA

Euroopa ühine toetus jätkusuutlikele investeeringutele linnapiirkondadesse (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas): Euroopa Komisjoni koostöös EIP ja Euroopa Arengupanga nõukoguga väljatöötatud algatus, mille eesmärgiks on aidata kaasa rahastamisvahendite kasutamisele jätkusuutliku linnaarengu tagamiseks.

» LISATEAVET LEIATE SIIT

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_et.cfm

Algus:
september 2010
Fondi maht:
69 800 000 EUR
ELi rahastus:
53 400 000 EUR

Ettevõtlusinkubaator
Poznańis (Suur-Poola)

Kujutis põhineb arhitektuurilisel kontseptsioonil; hoone on endiselt arendamisjärgus.

▶**LINNADE SÄÄSTEV ARENG**
Linnaarengufondid Suur-Poolas ja Pomorzes (Poola)

Gospodarstwa Krajowego pank, Poola ainus täielikult riigi omanduses olev arengupank, tegutseb linnaarengufondina kahes piirkonnas, Suur-Poolas ja Pomorzes. Suur-Poola linnaarengufond keskendub ettevõtluskeskonna taaselustamisele ja toetamisele. Tegevuslepingu allkirjastamisest alates 2010. aasta septembrikuus on fond saanud 26 laenu taotlust kogumahuga 59 miljonit eurot ning allkirjastanud 6 investeerimislepingut kogumahuga 23,2 miljonit eurot (järjekordne projekt ligikaudse mahuga 1,5 miljonit eurot on just heaks kiidetud ning investeerimisleping allkirjastatakse peatselt). Toetatavate projektide hulgas on renoveeritavaid vanu ja ajaloolisi hooneid, mida hakatakse muuhulgas kasutama ettevõtlusinkubaatorite ja kultuurikeskustena.

Pomorze tegevusleping allkirjastati 2011. aasta oktoobris ja seejärel on fondile laekunud üheksa taotlust kogumahuga 43,5 miljonit eurot ning allkirjastatud on üks investeerimisleping mahuga 4,5 miljonit eurot (teine projekt ligikaudse mahuga 5,5 miljonit eurot on just heaks kiidetud ning investeerimisleping allkirjastatakse peatselt).

▶**LISATEAVET LEIATE SIIT**
<http://www.bgk.com.pl/jessica>

Algus:
oktoober 2011
Fondi maht:
37 200 000 EUR
ELi rahastus:
32 200 000 EUR

Kultuurigarnison Gdańskis (Pomorze)

Ettepanekud perioodiks 2014-2020 – parandusi tuleviku heaks

Nende kogemuste taustal on komisjon teinud ettepanekud perioodiks 2014-2020 parema ja stabiilsema regulatiivse raamistiku kehtestamiseks rahastamisvahendite rakendamisel ühtekuuluvus- ja regionaalpoliitikas.

Finantsmäärus kehtestab ELis ühtsed reeglid rahastamisvahendite kasutamisele kõigis poliitikavaldkondades, mida rahastatakse läbi ELi eelarve, ja selle eesmärgiks on standardiseeritud reeglite kehtestamine ELi omakapitali ja võlavahenditele. Ühtekuuluvus- ja regionaalpoliitikal peaksid siiski olema oma spetsiifilised reeglid, kuid need tuleks koostada nii, et tagatud on maksimaalne kooskõla ja sünergia reeglitega, mis kehtivad teistes poliitikavaldkondades rahastamisvahendite rakendamisel.

Reeglid peaksid suurendama ühtekuuluvuspoliitika raames ka rahastamisvahendite tõhusust. Seetõttu on kõrvaldatud piirangud rahastamisvahendite teatud sektorites kasutamiseks. Iga rahastamisvahendi kavandamisel muutuvad kohustuslikuks *ex-ante* hinnangud, et tuvastada turutõrkeid ja mitteoptimaalseid investeerimisolukordi.

Selleks et kõigil liikmesriikidel ja korraldusasutustel oleks soovi korral lihtsam rahastamisvahendeid kasutada, pakutakse kolme rakendusvõimalust.

- Osalemine ELi tasandil loodud rahastamisvahendites, kusjuures panustatud vahendeid kasutatakse sihtinvesteeringuteks tegevusprogrammidega hõlmatud piirkondadesse ja tegevustesse;
- Riiklikul/piirkondlikul tasandil loodud standardiseeritud rahastamisvahendid (või valmislahendused), mille puhul tingimused on rakendusaktiga eelnevalt paika pandud;
- Olemasolevad või uued rahastamisvahendid, mis on loodud riiklikul või piirkondlikul tasandil.

Ettepanekutes sisalduvad ka selgemad reeglid rahastamisvahenditele, sh meetmed tagamaks tihedamat seost rahastamisvahenditesse suunatud ressursside ja reaalmajanduse investeeringute vahel; kiiremad väljamaksed lõppkasutajatele; paindlikumad võimalused raskuste ületamiseks, mida esineb riiklikel ametkondadel riikliku panuse eraldamisel; pärandisätted, mis tagaksid tagasimakstavate vahendite taaskasutamise kooskõlas ühtekuuluvuspoliitika eesmärkidega; ja aruandlust, järelevalvet ja hindamist käsitlevate sätete tugevdamine.

Neid ettepanekuid arutatakse hetkel Euroopa tasemel. Tulemusena valmib ühtsem reeglistik, mis loob pinnase rahastamisvahendite tõhusamaks ja tulemuslikumaks kasutamiseks ühtekuuluvuspoliitika mõju tugevdamiseks perioodil 2014-2020.

Järgmised sammud

Rahastamisvahendite sätteid arutatakse järgmiste kuude jooksul koos ülejäänud üldsätete määrusega Euroopa Nõukogus ja Euroopa Parlamendis. Eesmärgiks on määruste, delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide tervikpaketi valmimine 2013. aasta keskpaigaks, mis lubaks perioodi 2014-2020 programmidega õigeaegselt alustada.

Rahastamisvahendite kasutamiseks meetmete kavandamisel on oluline õppida käimasoleva perioodi kogemustest. 2012. aasta oktoobriks valmib komisjonis aruanne, mis võtab kokku iga-aastaste struktuurifondide rakendusaruannete kaudu liikmesriikidest saadud rahastamisvahenditealase teabe. Lisaks sellele avaldab regionaalpoliitika peadirektoraadi väline hindamisvõrgustik oktoobris-novembris aruande rahastamisvahendite kasutamisest struktuurifondide programmides perioodil 2007-2013.

Komisjon soovib tagada optimaalse raamistiku eelmisel aastal „Eelarves Euroopale 2020. aastaks” püstitatud eesmärkide täitmiseks. Rahastamisvahendite kasutamine läbi ühtekuuluvus- ja regionaalpoliitika peaks seega aitama „...tugevdada mõju ELi eelarvele, võimaldades arvukamate strateegiliste investeeringute tegemist ja seeläbi suurendades ELi kasvupotentsiaali... ja... panustades kriisijärgsete finantsturgude üldisesse arengusse.”

▶ OMA SÕNADEGA

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA RIIKLIKUD JA PIIRKONDLIKUD PERSPEKTIIVID

Euroopa Liit ühendab enam kui 270 piirkonda 27 riigis, igaühel neist on oma majanduslikud eripärad, kultuuriline ajalugu ja vajadused. Iga poliitiku, administraatori ja ametniku jaoks kõigil tasanditel on oluline olla kursis ühtekuuluvuspoliitika mõjuga rohujuure tasandil.

See on vaid üks põhjustest, miks *Panorama* kutsub ühtekuuluvuspoliitika riikliku ja piirkondliku tasandi „võtmetarbijaid“ üles „oma häält kuuldavaks tegema“ ja andma oma tagasisidet Euroopa poliitikast, selle senistest saavutustest ja õnnestumistest või ettevalmistustest järgmiseks programmi- perioodiks. *Panorama* tervitab

teie panust ja me võime kasutada seda järgmistes numbrites.

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

Selles numbris kajastab *Panorama* tagasisidet viiest liikmesriigist ja piirkonnast, kes on jaganud oma vaateid ühtekuuluvuspoliitika mõjust nende piirkonnale ja kodanikele. *Communauté urbaine de Bordeaux* kommenteerib komisjoni ettepanekuid ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas perioodiks 2014-2020, samas kui Pomorze piirkond keskendub perioodi 2007-2013 tulemustele. Taani, Poola ja Vallooni piirkond arutlevad oma ettevalmistuste teemadel järgmiseks programmiperioodiks.

Panorama
tervitab teie
panust!

▶ POOLA

▶ POOLA VALMISTUB JÄTKAMA INVESTEERIMIST EDUSSE

2012. aasta kesksaigaks on kadunud igasugune skeptitsism Poola võimekuse osas ühtekuuluvuspoliitika vahendeid tõhusalt kasutada: üle kolme neljandiku saadaolevatest eraldistest on kaetud lepingutega toetusajaajatega ning Euroopa Komisjoni juba tehtud maksete tase ületab ELi keskmist.

Ühtekuuluvuspoliitika investeeringuid võib kohata kõikjal: uued ja uuendatud teed, raudteeühendus Varssavi lennujaamaga, reovee töötlemise tehased, energiatõhusad renoveeritud ehitised, modernsed kultuurikeskused – need kõik annavad oma panuse riigi maine muutumisse. Koolitus ja ettevõtlust toetavad meetmed aitavad inimestel ja ettevõtetel turul oma kohta leida. Kõik need investeeringud kombineeritult on käivitanud kasvu ja töökohtade loomise: hinnanguliselt oli 2011. aasta SKP kasv 0,8% kõrgem, kui see olnuks ilma ühtekuuluvuspoliitikata. 2011. aastaks panustasid ELi fondid tööhõive tõstmisesse 3% võrra, mis vastab miljoni töökohta omava inimese lisandumisele. Samavõrd oluline

on aga ELi fondide kasutamise positiivne mõju administratiivsele kultuurile arvukates kaasatud kesk- ja kohaliku tasandi institutsioonides. Strateegiliste lähenemiste ja tõhusate juhtimisstruktuuride arendamine, parem keskkonnaprotseduuride käsitlemine ja detsentraliseerimine läbi piirkondade kaasamise on vaid mõned selle kaudse kasu näited.

Ettevalmistused perioodi 2014-2020 ühtekuuluvuspoliitika kavandamiseks on juba alanud – institutsioonid ja partnerid on teadlikud sellest, et tulevaste vahendite edukas kasutamine sõltub heast ettevalmistustööst. Protsessi koordineerib regionaalarengu ministeerium ja see ei piirdu vaid ELi vahendite kasutamise kavandamisega. Üheks esimeseks vahe-eesmärgiks oli riigi regionaalarengu strateegia ettevalmistamine ja kinnitamine 2010. aastal. Sellele järgnes pikaajalise ja vahepealse riikliku arengustrateegia ettevalmistamine koos kaheksa integreeritud sektoritevahelise strateegiaga, mis on seotud võtmeprioriteetidega, sealhulgas uuendusliku ja tõhusa majanduse, inimkapitali,

Kielce messikeskuse infrastruktuuri moderniseerimine ja arendamine rahvusvaheliseks näituse- ja kongressikeskuseks

energiajulgeoleku ja keskkonnaga. ELi fondide perioodil 2014–2020 kasutamise aruteludel ei lähtuta üksnes probleemidest, vaid ka võimalusest nende kõrvaldamiseks ning sekkumiste kõige tõhusamast ulatusest ja vormist. Õigete vastuste leidmiseks korraldab regionaalarengu ministereerium ekspertide arutelusid tulevase ühtekuuluvuspoliitika erinevate temaatiliste eesmärkide üle, kohtumisi selliste võtmeosalajatega nagu ministereeriumide, linnade, piirkondade ja ettevõtete esindajad, sotsiaal- ja majanduspartnerid, sh riikliku territoriaalfoorumi istungeid.

Läbirääkimistel Brüsselis on Poola toetanud tulevase ühtekuuluvuspoliitika tõhusamaks muutmist, sidudes seda eesmärgistatud ex-ante tingimustega. Juba 2012. aasta esimesel poolel

alustas regionaalarengu ministereerium protsessi koordineerimist, kontrollimaks edusamme erinevate tingimuste ja kriteeriumide täitmisel, mis on võtmetähtsusega tulevaste ELi vahendite edukaks kasutamiseks. Mõnele probleemsele valdkonnale suunatud tegevuskavad on koostöös vastavate ministereeriumide ja institutsioonidega kokku lepitud ja rakendatud, et tagada uute programmide sujuv käivitumine 2014. aasta alguses.

Przemysław Kalinka

*Struktuuripoliitika koordineerimise osakond
regionaalarengu ministereerium*

▶TAANI

▶STRUKTUURIFOND TOETAB TAANI MEETODIT –

RÕHK TEMAATILISEL KESKENDUMISEL JA TULEMUSTEL

Perioodil 2007–2013 saab Taani umbes 500 miljonit eurot – pool Euroopa Regionaalarengu Fondist ja pool Euroopa Sotsiaalfondist. See tähendab, et Taani saab ELis ühe elaniku kohta kõige vähem toetusi. Alates 2007. aastast on rõhk olnud kasvul ja tööhõivel, tuginedes kuuele piirkondlikule, kohalikele väljakutseid peegeldavale äritegevuse arengustrateegiale. Alates 2007. aasta algusest kuni 2011. aasta lõpuni on struktuurifondide algatused mõjutanud enam kui 11 000 ettevõtet ja rohkem kui 33 000 inimest. Üldiselt kulgeb programmide eesmärkide elluviimine hästi.

Taani ettevõtlusamet on amet, mis haldab kaht riiklikku programmi piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive tõstmiseks: Regionaalarengu Fondi programmi „Uuendus ja

teadmised” ning Sotsiaalfondi programmi „Rohkem ja paremaid töökohti”. Selle perioodi tähelepanu keskmes on Lissaboni strateegia. Hinnangute kohaselt on programmide elluviimine olnud edukalt seotud piirkondlike, riiklike ja ELi tasandi strateegiatega (toetades Lissaboni strateegia eesmäärke). Keskendudes Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidele perioodiks 2014–2020 loodab Taani, et ta saab tugineda oma ulatuslike kogemustele Lissaboni strateegia ja kohalike algatustega.

Algatuste eesmärgiks on ettevõtluskeskkonna mõjutamine mõlema programmi puhul kohaldatava strateegilise raamistiku läbi, et tagada projektide suunatus uuendusele, ettevõtlusele, uuele tehnoloogiale ja inimressurssidele. See peegeldab temaatilist keskendumist, mis ei ole suunatud konkreetsetele tööstusharudele või gruppidele.

Taani programmide strateegiline fookus on osutunud tugevaks, näiteks finantskriisi tingimustes. Taani soovib seda temaatilist keskendumist säilitada ja taanlased võivad soovida minna praegu kavandatust veelgi kaugemale. Eraldatud vahendite jaotamine ettenähtud otstarbel võib olla väikese arvu ja väikeste programmidega toetusesaaja riigi jaoks väljakutse, kui algatused peavad olema lisaks koondatud valdkondadesse, kus on tuvastatud suurimaid vajadusi.

Taani projektid toetavad arengut läbi partnerluse. Otsetoetused konkreetsetele äriinvesteeringutele on haruldased. Tüüpiline regionaalfondi projekti näide on Ålborgi Ülikooli rahvusvaheline keskus. Teadmisi kogutakse ettevõtelt läbi ettevõtete võrgustiku, et võimaldada firmadel paremini uusi, raskesti kopeeritavaid ärimudeleid luua. Üks ettevõtte on arendanud luure-eesmärkidel näiteks keeruka, autonoomse helikopteri (*drone*).

Keerukas autonoomne helikopter

Programmide sellise fookuse tõttu on Taani ettevõtlusamet koostöös Taani statistikaametiga panustanud ulatuslikult kirjepõhise, algatuste mõju seirava tõhususe mõõtmise süsteemi kavandamisse. See on oluline kogu ELi üha kasvavate ootuste taustal, et algatuste mõju peaks olema võimalik dokumenteerida. Rõhuasetus tulemustele on miski, mida Taani ja EL kõrgelt hindavad ning kõigi Taani projektide puhul nõutakse tõhusushinnangu olemasolu. Oluliste näitajate hulka kuuluvad algatuste arv, uuenduslike ettevõtete osakaal ja kasvavate äritegevuste arv.

2007. aasta kogemustest lähtuv ootus on, et kasv, ettevõtluse areng ja tööhõive, kohalikud algatused, partnerlus, temaatiline keskendumine ja rõhk tulemustel peaksid olema pöördepunktideks ka perioodi 2014-2020 algatuste puhul. Me tahame lihtsalt teha kõike veidi paremini.

Preben Gregersen

Regionaalpoliitika direktor

Taani ettevõtlusamet

▶ BELGIA

▶ VALLOONI PIIRKOND OOTAB PROGRAMMIPERIOODI 2014-2020

Programmiperioodil 2007-2013 viib Vallooni piirkond ellu kahte Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) kaasrahastatud tegevusprogrammi.

Esimene programmidest kuulub lähenemiseesmärgi alla ja hõlmab Hainaut' provintsi. Teine programmidest kuulub piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi alla ning hõlmab ülejäänud Vallooni piirkonda. Avaliku sektori toetused veidi alla 1,79 miljardi euro väärtuses rahastavad tegevusi ettevõtete ja töökohtade loomise soodustamiseks,

uurimistegevuse toetamiseks, uuenduseks ja kutsehariduseks ning piirkonna atraktiivsuse tõstmiseks. Piirkonna atraktiivsust tõstetakse läbi linnade taasaselustamisprojektide, tühermaade taasasustamise ja tervendamise ning infrastruktuuride parandamise, et ettevõtteid piirkonda meelitada.

Alates projektide algusest viis aastat tagasi on Vallooni piirkonnas loodud üle 9600 uue töökohta ja 863 ettevõtet, parandustöid on tehtud 29 linnakeskuses ja 22 äri- ja tööstuskinnistul. Piirkonnal on heameel uurimistegevuse

toetamise üle 494 ettevõttes ja 22 rahvusvaheliselt tunnustatud keskuses.

Vallooni piirkond loodab neist saavutustest programmiperioodil 2014-2020 tulu lõigata ning elab seetõttu uue perioodi alguse ootuses.

Me loodame kõik läbirääkimised kiiresti lõpetada, et uus programmiperiood saaks tööpoolest 2014. aasta 1. jaanuaril alata. Seetõttu oleme töötanud suve algusest alates koos akadeemilise eksperdiga partnerlusleppe ja tegevusprogrammide ettevalmistamisel, mis järgivad loomulikult Euroopa 2020. aasta eesmärke (VKEd, uurimis- ja arendusinvesteeringud, süsiniku jalajälg), unustamata suurlinnade võtmerolli majandusarengus. Me loodame esitada kõik dokumendid Euroopa Komisjonile 2013. aasta esimese poole jooksul, et tähtsa päeva saabumiseks valmis olla. Meie eesmärgiks on esimese projektikonkursi väljakuulutamise niipea, kui programmiperioodi dokumendid on valmis.

Need ei ole tühised väljakutsed, kuid ma olen kindel, et regionaalpoliitika peadirektoraadiga tihedas koostöös tegutsedes saame nendega hakkama.

Jean Janss

*Struktuurifondi koordineerimise osakonna peainspektor
Vallooni piirkonna avalikud teenused*

▶ POOLA

▶ ELI PANUS POOLA TEADUSESSE – POMORZE PIIRKONNA TEHNOPARGID

Poola liitumisest Euroopa Liiduga on möödunud kaheksa aastat ja pole mingit kahtlust, et see liikmelisus ja võimalus kasutada ELi fonde on Pomorze piirkonna arengule tohutult kaasa aidanud. Tänu liitumiseelsel perioodil ja järgneval, 2007-2013 perioodil saadud finantsabile on Pomorze piirkond dünaamiliselt arenenud ning terve kogukond on nende positiivsete muutuste eest tänulik.

Pomorze piirkond keskendub investeerimisele teadus- ja tehnoparkidesse, inkubaatoritesse ja klastritesse ning nende arendamisele. Pomorze piirkonna esimene tehnopark, Pomerania

Teadus- ja Tehnopark, rajati 2001. aastal Gdyniasse. Sellele järgnes Pomerania Uuendus- ja Ettevõtlusinkubaator, mis asutati aastal 2004. Hiljem, 2006. aastal, rajati Gdański Teadus- ja Tehnopark. Üks värskematest ELi kaasrahastusega investeeringutest Pomorze piirkonnas on Słupski Tehnoloogia Inkubaator. Pomorze taastuenergiasektoris mängib mikro-, väike- ja suurettevõtete arendamisel võtmerolli Kwidzynie Tööstus- ja Tehnopark.

Nende teadus- ja tehnoparkide, ettevõtlusinkubaatorite ja klastrite loomise ja arendamise eesmärgil elluviidud ELi projektide kogumaksumus ületab 136 miljonit eurot. Institutsioonid, nagu

Gdański Teadus- ja Tehnopark

pargid, inkubaatorid ja klastrid, vajavad oma eesmärkide saavutamiseks ja äriettevõtete toetamiseks kohest rahalist tuge. Ootuste kohaselt tagavad ELi fondide kaasrahastatud investeeringud piirkonnas kiirema majanduskasvu, muutes Pomorze atraktiivseks partneriks välismaistele ja kohalikele kapitaliinvesteeringutele. Pomorze on nende eesmärkide saavutamisel õigel teel, luues uusi tehnoparke ja suurendades juba olemasolevate tegevuse aktiivsust.

Marcin Twardokus ja Joanna Speiser

Pomorze vojevoodkonna juhi kantselei piirkondlikke programmide osakond

▶ PRANTSUSMAA

▶ BORDEAUX TERVITAB EUROOPA KOMISJONI TOETUST

Communauté urbaine de Bordeaux (Bordeaux' linna-kogukond, BLK) tervitab rahalist tuge, mida Euroopa Komisjon on osutanud nende senise pühendumise säilitamiseks ELi regionaalpoliitikale. ELi fondid annavad kohalike omavalitsuste projektidele tõelise hoo.

Paindlikuma temaatilise keskendumise poolt

BLK tervitab soojalt üheteistkümne temaatilise eesmärgi väljavalimist ja komisjoni soovi rahastamist sujuvamalt koordineerida, et need eesmärgid annaksid tõelise panuse Euroopa 2020. aasta strateegiasse. Antud temaatiline keskendumine (80% ERFi vahenditest keskendatud kolmele eesmärgile) piirab siiski piirkondlikul tasandil programmi koordinaatorite valikuid ja võimalusi kohalike poliitikatega paremas kooskõlas tegutsemisel. BLK leiab, et piirkondlikud ja kohalikud ametkonnad peaksid olema temaatiliste eesmärkide riiklikul tasandil otsustamise kaasatud.

Linnadimensiooni tähtsuse mõistmine: samm edasi, kuid vaja on selgitusi

Komisjoni otsus keskenduda linnatemaatikale teeb BLKle heameelt, kuna linnad on piirkondliku arengu peamine liikumapanev jõud. BLK oli programmiperioodil 2007-2013 ühe integreeritud linnaprojekti puhul juhtrollis ning sooviks seda kogemust järgmisel programmiperioodil korrata. BLK toetab Euroopa Parlamendi ettepanekut pühendada üks tegevusprogramm tervenisti integreeritud linnaarengule. Tal on küsimusi komisjoni väljapakutud linnaarengu platvormi osas ning ta toetaks taotlusvoorude läbiviimist igas liikmesriigis, tuginedes spetsiifilise kohaliku piirkonna integreeritud linnaarengu strateegiale. Samuti ootab ta selgitusi integreeritud territoriaalse investeeringu (ITI) algatuste ulatuse ning nende elluviimisviiside kohta.

720 000 elaniku ja 27 omavalitsuse esindajana mängib *Communauté Urbaine de Bordeaux* (BLK) oma kodanike igapäevaelus tähtsat rolli. Tegemist on ka Aquitaine'i piirkonna olulise finantspartneriga paljude erinevate projektide käiklaskmisel ja ühisel rahastamisel. BLKl on kolm peamist eesmärki: megalinna infrastruktuuri loomine, linnateenuste moderniseerimine ja kohaliku majanduse arendamine.

Protseduuride lihtsustamine: väga teretulnud areng

BLK kiidab heaks komisjoni algatuse struktuurifondide rakendamise, haldamise ja järelevalve protseduuride lihtsustamiseks. Paberivabad protseduurid, uus dokumentide säilitusaeg, eraldatud rahaliste vahenditega proportsionaalsed auditid, ühe auditi nõude kehtestamine tegevuste puhul, mille kogumaksumus ei ületa 250 000 eurot – need kõik on sammud õiges suunas ja me tervitame neid. Mõned protseduurilised probleemid on siiski jäänud ja BLK sooviks järgmise programmiperioodi jooksul näha toetuste hindamise ja juhtimise reeglite riiklikul tasandil standardiseerimist. Kulude ELi toetuskõlblikkuse hindamise protseduur võiks samuti olla lihtsam.

Mitmetasandilise valitsemise olulisus

BLK tunnustab kogu südamest komisjoni poolt mitmetasandilisele valitsemisele omistatud tähtsust. Selle poliitika ühe võtmemängijana rõõmustab BLK võimaluse üle olla järgmisel programmiperioodil tugevamalt kaasatud arendus-, rakendus- ja järelevalvetegevustesse. BLK loodab selle partnerluslähenedamise igakülgset kajastumist kõigis riiklikes määrustes. Kogukond jälgib tähelepanelikult läbirääkimiste kulgu ning loodab, et nende muresid võetakse kuulda ning antakse edasi.

Anne Raimat

Direktor, rahvusvahelised suhted ja detsentraliseeritud koostöö; ja

Hélène Beaupetit

*Euroopa osakonna juht
Communauté Urbaine de Bordeaux*

▶ KÜPROS ELI EESISTUJANA

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA PRIORITEEDID

Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi staatus muudab 2012. aasta teise poole Küprose jaoks üheks tähtsaimaks ja enim väljakutseid pakkuvaks perioodiks nende ajaloos. Mr Adonis Constantinides, minister-nõunik, mitmeaastase finantsraamistiku koordinaator ja struktuurimeetmete töörühma esimees, toob välja Küprose eesistumisperioodi prioriteetid ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas, erilise rõhuasetusega käimasolevatele läbirääkimistele õigusraamistiku üle, millest 2013. aasta järgne poliitika juhendum hakkab.

▶ **ADONIS CONSTANTINIDES**
minister-nõunik, mitmeaastase
finantsraamistiku koordinaator
ja struktuurimeetmete
töörühma esimees

▶ Euroopa elab läbi keerulisi aegu. Millised on eesistumise peamised prioriteetid ja mida on võimalik ära teha usalduse ja majanduskasvu taastamiseks?

„Parema Euroopa suunas liikumise” eesmärgi all on Küpros püstitanud eesistujana neli üldist prioriteeti, mille raames edendada peamisi seadusandlikke dokumente ja muid algatusi: (1) *tõhusam ja säästvam Euroopa*, (2) *parema tulemuslikkuse ja kasvuga Euroopa majandus*, (3) *asjakohasem ELi tema kodanikele ühes solidaarsuse ja sotsiaalse ühtekuuluvusega* ja (4) *naabritele lähemale jõudmine*. Kõigi jõupingutuste eesmärgiks on parema Euroopa pärandamine järgmisele põlvkonnale, alustades reformide soodustamisest, mis on vajalikud praeguste probleemide ületamiseks ja majanduskasvu ning sotsiaalse ühtekuuluvuse suurendamiseks ELis. Küpros eesistujariigina usub, et nende reformide ja ELi kodanike heaolu tõstmise kandvaks jõuks on Lissaboni lepingus kajastatud ELi põhimõtted ja väärtused. Meie eesmärgiks on edendada neile väärtustele tuginedes kaasavat majanduskasvu ja töökohtade loomist, eriti noortele, aga ka säästlikku arengut ja paremat elukvaliteeti. Lootuse ja solidaarsuse sõnumi viimine kõigi Euroopa kodanikeni, eriti nendeni, kes selle enneolematu majanduskriisi tõttu kõige rohkem kannatavad, on praegu olulisem kui kunagi varem.

▶ Kõik vaatavad ootusega teie eesistumisperioodile, lootes kompromissi saavutamist mitmeaastase finantsraamistiku (MFR) osas: millised on teie prioriteetid ja kuidas kavatsete tegutseda?

MFR on peamine vahend ELi tuleviku struktureerimiseks ja MFRi läbirääkimiste lõpetamine perioodiks 2014-2020 on meie esmane prioriteet. Vastavalt juunikuus Euroopa Nõukogu antud mandaadile tugineb Küpros eesistujariigina Taani poolt nende eesistumisperioodil saavutatule ja tegutseb tihedas koostöös Euroopa Nõukogu ja komisjoni presidentidega ning Euroopa Parlamendiga, arvestades talle lepinguga antud rolli.

Me tahame jõuda eelarveni, mis oleks katalüsaatoriks ELi võimekusele edukalt väljakutsetega toime tulla ja mis aitaks meil liikuda oma ühise eesmärgi, parema Euroopa suunas. MFR peaks tagama piisavalt vahendeid, et aidata kaasa majanduskriisist väljumisele, ning panema tugeva aluse Euroopa majanduse stabiliseerimisele. „Kulutuste kvaliteedi” kontseptsioon on võtmelemendiks tagamaks, et programmid loovad lisandväärtust, on tõhusalt kavandatud ja ellu viidud, nii et kõik peamised ELi poliitikad panustaksid ELi eesmärkidesse, eriti majanduskasvu ja tööhõivesse.

MFR jääb Küprose eesistumisperioodil kõigi üldasjade nõukogu istungite päevakorda seniks, kuni läbirääkimised on lõppenud. Lisaks sellele on Euroopa asjade ministrite mitteametlik kohtumine Küprosel pühendatud MFRile. Eesmärgiks on poliitilise kokkuleppe saavutamine Euroopa Nõukogus enne selle aasta lõpu.

Koostöö Euroopa Parlamendiga on oluline ühise arusaama kujundamiseks, kokkuleppeni jõudmiseks ja vajalike otsuste õigeaegseks vastuvõtmiseks.

► Ühtekuuluvuspoliitika perioodi 2014–2020 seadusandluse läbirääkimised on erinevaid osapooli puudutav mitmekülgne protsess. Kuidas kavatsete selle protsessiga edasi liikuda ja lõpuni jõuda? Millised paketi osad tunduvad teile eriti olulisena? Millisena kavandate koostööd Euroopa Parlamendiga?

Ühtekuuluvuspoliitika ei ole vaid Euroopa solidaarsuse manifest, vaid minu meelest ELi peamine investeerimispoliitika, mis võib anda märkimisväärse panuse majanduskasvu ja tööhõive suurendamisse.

Me oleme pühendunud läbirääkimistel parima võimaliku arengu saavutamisele. Läbirääkimised toimuvad paralleelselt MFRi läbirääkimistega, kuigi dokumenti ei saa lõpetada enne MFRi osas kokkuleppe saavutamist.

Kuigi Taani eesistumisperioodi jooksul tehti märkimisväärseid edusamme, vajab palju tähtsat tööd veel tegemist. Sellele tuginedes oleme alustanud nõukogus juba intensiivset tööd eesmärgiga lõpetada kõik lahendamata teemad 2012. aasta lõpuks, eelkõige ühine strateegiline raamistik, finantsjuhtimine, juhtimis- ja kontrollsüsteemid, territoriaalne areng, teave ja kommunikatsioon ning mõned muud tehnilised aspektid.

Meie eesmärgiks on kavandamise ja juhtimise teemadel võimalikult kiire kokkulepe nõukogus ja ühine arusaam kõigi pädevate ELi institutsioonidega, et hõlbustada liikmesriikide ja piirkondade ettevalmistusi uueks perioodiks.

Ühtekuuluvuspoliitika on üldasjade nõukogu päevakorras oktoobris ja detsembris. Eesmärk on jõuda kokkuleppele seadusandluse küsimustes, v.a MFRi läbirääkimistega seotud finantsteemad. Ühtekuuluvuspoliitika ministrite mitteametliku kohtumise eesmärgiks Küprosel on läbirääkimiste hõlbustamine ja esmased arutelud uue, reformitud poliitika üle.

Tihe koostöö Euroopa Parlamendiga on eriti oluline ning me kavatseme säilitada kontakti kogu läbirääkimiste protsessi jooksul. Sügisest algatatakse mitteametlikud triloogid ning kõik osapooled on huvitatud võimalikult suurtest edusammudest.

Viimase, kuid mitte vähem tähtsa teemana, kavatseme jätkata eelmise eesistujariigi tööd 2020. aasta territoriaalse tegevuskava edendamisel ja rakendamisel.

► LISATEAVET LEIATE SIIT
<http://www.cy2012.eu>

▶ EUROOPA TERRITORIAALNE KOOSTÖÖ 2014-2020:

ROHKEM KAALUKUST,
SUUREMAD AMBITSIOONID

Green and Blue Space Adaptation
for Urban Areas and Eco-towns
(roheliste ja siniste alade
sulandamine linnapiirkondadesse
ja ökolinnad) (RegioStarsi
konkurss 2012)

Euroopa territoriaalse koostöö (ETK) võimsus ja nähtavus ühtekuuluvuspoliitika kontekstis kasvavad jätkuvalt.

Komisjoni seadusandlik ettepanek, mis suurendaks koostöö eelarvet ja muudaks selle üheks kahest peamisest perioodi 2014-2020 eesmärgist, on üheks seda kasvu tingivaks elemendiks. Seda tunnustatakse juba kui olulist ELi territoriaalse, majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamise vahendit ja üht peamist Euroopa piiriülelisse integratsiooni panustajat. Vahendid, millega ETK piiriülestele väljakutsetele lahendusi leiab, saavutavad mastaabiefekti, leiutavad tõhusaid mehhanisme teadmiste loomiseks ja jagamiseks ning parendavad juhtimist. Neid tutvustatakse tänavustel lahtiste uste päevadel ühena kolmest põhiteemast pealkirja all „Territoriaalne koostöö: Euroopa rikkus”.

Käsikäes suurema finantskaalukuse omistamise ettepanekuga on komisjonil veelgi suuremad ootused sellele, mida piiriülesed, riikide- ja piirkondadevahelised koostööprogrammid võivad saavutada. ETKga seotud ambitsioonide täitmiseks nõuab komisjon, et territoriaalne koostöö oleks täielikult integreeritud strateegilisse mõtlemisse ja otsustesse nii Euroopa kui ka riiklikul tasandil. Ühises strateegilises raamistikus ja

partnerluslepetes tuleks kehtestada koostöö prioriteetid ja erinevate ELi rahastamisvahendite vahele tuleb rajada toimivad koordinaatsioonimehhanismid.

Koostööprogrammid peaksid muutuma rohkem keskendunuks. Komisjoni ettepanek on piiriüleste ja riikidevaheliste koostööprogrammide rahastamise keskendamine ainult neljale Euroopa 2020. aasta temaatilisele eesmärgile, et suurendada seeläbi nende programmide mõju. Seda tuleks teha kooskõlas piiriüleste ja riikidevaheliste territooriumide tuvastatud konkreetsete vajaduste ja potentsiaaliga. Piirkondadevahelisele koostööle ei ole temaatilisi piiranguid ja see peaks olema jätkuvalt peamiseks tööriistaks kogemuste ja heade tavade vahetamisel kõigi Euroopa 2020. aasta teemade puhul.

Selleks et rõhutada ETK ainulaadset olemust ühtekuuluvuspoliitika kontekstis, on komisjon tulnud välja konkreetse koostöömäärusega, mis täpsustaks ja täiendaks üldsätete määruse ja ERFi määrusega kehtestatud üldreegleid.

Käimasolevatel läbirääkimistel nõukogus on ELi liikmesriigid nõustunud vajadusega tugevdada programmide tulemustele orienteeritust ja ETK temaatilisemat keskendumist. 2012. aasta 26. juuni üldasjade nõukogu tegi ettepaneku võimaldada

Haparanda/Tornio, Rootsi/Soome, Interreg IV/A North

koostööprogrammidele temaatiliste eesmärkide valimisel rohkem paindlikkust: 80% programmi rahalistest vahenditest peaks keskenduma neljale temaatilisele eesmärgile, nii nagu komisjon välja pakkus, aga ülejäänud 20% võiks kasutada mis tahes muuks loendisse kuuluvaks eesmärgiks. Konkreetsed läbirääkimised liikmesriikidega ETK määruse sätete üle algasid Küprose ELi eesistumisperioodil.

ETKle langeb osaks ka Euroopa Parlamendi tähelepanu ja toetus. Regionaalarengu komitee hääletas 2012. aasta juulikuu keskpaigas ettepaneku poolt kahekordistada ühtekuuluvuspoliitika eelarves koostööks eraldatavate vahendite osakaalu: 7% komisjoni pakutud 3,5% asemel. Euroopa Parlamendi liikmed on teinud ETK määruse eelnõusse enam kui 250 muudatusettepanekut.

ETK määruse eelnõu rakendusaktid annavad komisjonile vahendid piiriüleste ja riikidevaheliste toetust saavate valdkondade loendi vastuvõtmiseks koostööprogrammide lõikes. Komisjon on juba alustanud teemaga tegelemist ja jagab oma vaateid: kohtumisel liikmesriikidega Brüsselis 5. juunil 2012 esitles komisjon programmide geograafiliste elementide juhtimispõhimõtteid. Kriitilise massi loomiseks ja vahendite säästmiseks mainis komisjon koostööprogrammide arvu

vähendamise võimalust tulevikus, näiteks väiksemate programmide ühendamise teel ja piiriülese koostöö kinnistamise teel riikidevahelistesse programmidesse.

Komisjon esitles ka mõne riikidevahelise programmi geograafilisi stsenaariume, kajastades eriti kahte ELi makropiirkondlikku strateegiat ja Horvaatia liitumist 2013. aasta juulis.

Enamik liikmesriikidest on taotlenud olemasolevate programmide jätkumist, viidates vajadusele kapitaliseerida head koostööd ja märkimisväärseid investeeringuid, mida on tehtud praegustesse programmistruktuuridesse ja süsteemidesse. Nende vaatenurgast ei ole suur ja radikaalne muudatus programmi geograafias soovitatav.

► LISATEAVET LEIATE SIIT

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm

10th ANNIVERSARY
European week of regions and cities
OPEN DAYS

▶ EUROOPA PIIRKONNAD JA LINNAD: MUUTUSTE SAAVUTAMINE

Euroopa piirkondade ja linnade nädala lahtiste uste päevad on olnud nüüdseks juba kümme aastat piirkondlikele ja kohalikele ametkondadele iga-aastaseks tipp-sündmuseks. See on tuhandete kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi otsustajate ja ekspertide võimalus Brüsselis ja mujal Euroopas kokku saada, et tutvustada, kuidas nad panustavad ELi ühtekuuluvuspoliitikat ellu viia aidates oma piirkonna arengusse ning majanduskasvu edendamisse ja töökohtade loomisesse Euroopas. Euroopa Komisjoni (regionaalpoliitika peadirektoraadi) ja Regioonide Komitee korraldatud lahtiste uste päevad on võimalus arutleda ühiste piirkondliku ja kohaliku arengu väljakutsete ning nende lahendamise võimaluste üle.

Fookus väljakutsetele ja muutusele

Tänavused lahtiste uste päevad toimuvad kriitilisel ajal, mil käimas on arutelud ühtekuuluvuspoliitika tulevase rolli ja korralduse üle, ning see annab võimaluse väitluste algatamiseks Euroopa tuleviku, tema ühtekuuluvuspoliitika ja mitmetasandilise juhtimise teemadel.

Ühtekuuluvuspoliitika on ELi eelarves suuruselt teine valdkond ja komisjon on teinud ettepaneku eraldada järgmise seitsme aasta jooksul piirkondadele 336 miljardit eurot.

Poliitika ise on aga kujundatud ümber tulevikku vaatavaks investeeringute ja majanduskasvu poliitikaks. See muutus käib käsikäes vaatenurga muutumisega majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele arengule.

Tulevane ühtekuuluvuspoliitika on paremas kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegiaga, mis on suunatud arukale, jätkusuutlikule ja kaasavale kasvule, roheline ja aruka kasvu muutmisele Euroopa kõigi piirkondade esmaseks prioriteediks. Lahtiste uste päevadel on antud teemaga seotud 43 töötuba ja seminari.

Meie ühine väljakutse on kõigi ELi fondide ja vahendite, sh maaelu arengule, kalandusele, piirkondlikule ja sotsiaalsele arengule suunatud, koondamine integreeritud territoriaalse lähenemise alla, et luua uusi töökohti ja tagada Euroopa piirkondade konkurentsivõime.

Üldpealkirjaga „Euroopa piirkonnad ja linnad: muutuste saavutamine“ lahtiste uste päevade 2012. aasta töötoad on koondunud kolme teema ümber:

- arukas ja roheline kasv kõigile;
- territoriaalne koostöö: Euroopa rikkus;
- tulemuste saavutamine.

Euroopa edasine majanduskasv sõltub suuresti tema piirkondade ja linnade võimekusest uueneda ja areneda roheline ja jätkusuutliku majanduskasvu suunas.

2012. aasta lahtiste uste päevad tähistavad selle ürituse kümnendat aastapäeva. Vaadates tagasi kümnendile täis arutelusid ja väitlusi, esitlusi ja kogemustevahetusi, tundub olevat aeg üheks positiivseks kajastuseks keset üldisi arutelusid Euroopa tulevase ühtekuuluvuspoliitika üle.

Ramon Luis Valcarcel Siso,
Regioonide Komitee president ja
Murcia piirkonnavalitsuse president
ja Jose Manuel Barroso, Euroopa
Komisjoni president.

Tagasisivaade lahtiste uste päevadele: piirkondlik vaatenurk

„2003. aastal oli Kataloonia üks vaid kümnest kõige esimesele lahtiste uste päevadele osalema valitud piirkonnast,“ meenutab Joan Prat i Coll, Kataloonia valitsuse ELi delegatsiooni juht.

„Iga piirkond korraldas seminari, mis oli avatud kõikvõimalikele sidusrühmadele. Kataloonia valitsus korraldas seminari, mille käigus esitleti Euroopa parimaid tavasid biokütuste alal. See oli väga edukas, võimaldades osalejatel antud teemal arutleda ja mõtteid vahetada ning luues huvitavaid kontakte edasiste suhete arendamiseks.“

Lahtiste uste päevad on arenenud Euroopa piirkondade ja linnade nädalaks ning Kataloonia on osalenud igal aastal. „Selle kümneaastase perioodi jooksul oleme olnud tunnistajaks lahtiste uste päevade muutumisele ELi riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametkondade iga-aastaseks võtmesündmuseks, kus esitleda ja arutada ELi ühtekuuluvuspoliitika juhtimist, tulemusi ja väljavaateid. Üritusele koguneb üle 6000 osavõtja kõikjalt EList. Lahtiste uste päevadel osaleb aktiivselt üle 200 Euroopa piirkonna ja linna.“

Tänavu võõrustab Kataloonia kontor regionaalpoliitika peadirektoraadi algatusel Brüsseli Euroopa kvartali keskmes

Joan Prat i Coll,
Kataloonia valitsuse
ELi delegatsiooni juht

(227 rue de la Loi, *Espai Catalunya Europa*) akrediteerimiskeskust lahtiste uste päevadel osalejate registreerimiseks.

„See võimalus muudab meie piirkonna nähtavaks tuhandetele osalejatele, kes külastavad meie ruume, et saada kätte oma konverentsimärgid,“ ütleb Joan Prat i Coll.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT
<http://www.opendays.europa.eu/>

▶ STRUKTUURIFONDIDE ÜMBERSUUNAMINE, ET TOETADA VÕITLUST MAJANDUSKRIISIGA

Majanduskriisi mõjudega võitlemiseks korrigeeritakse ühtekuuluvuspoliitika programmide tegevust kõige tugevamini mõjutatud liikmesriikides, et nad tuleksid toime uute väljakutsetega.

ELi ühtekuuluvuspoliitikal on paindlik raamistik, mis võimaldab vahendeid eelnevalt kokkulepitud programmide raames ümber jaotada ja lubab investeringute ümbersuunamist. Euroopa Komisjoni vastava otsuse korral lubab see ka ulatuslikumat ümberprogrammeerimist.

ITAALIAS püstitati 2011. aasta lõpus ülesanne kulutustele prioriteetide määramiseks, mille tulemusel jaotati ümber pea pool struktuurifondidest saadaolevast 8 miljardist eurost, et võimaldada strateegilist tuge eelkõige Itaalia lõunapoolsetele piirkondadele (Calabria, Campania, Apulia, Sitsiilia, Basilicata, Sardiinia, Molise, Abruzzo). Itaalia ametkondade lähenemine sisaldab komisjoni poolt perioodiks 2014-2020 välja pakutud uuendatud ühtekuuluvuspoliitika peamisi aspekte ja põhimõtteid. Itaalia tegevuskava eesmärgiks on fondide kiirem kasutamine ja vahendite kontsentreerimine majanduskasvule ja sotsiaalsele kaasamisele. See näeb ette 3,6 miljardi euro veel kasutamata struktuurifondide vahendite ümberprogrammeerimist haridusele (330 kooli), digitaalsele tegevuskavale (riiklik lairibaühenduste kava) ja uutele töökohtadele (kutseharidus, maksusoodustuste süsteem).

Osana teisest etapist seatakse riiklike programmide keskmesse erinevuste vähendamine kodanike võimaluste vahel ja suurema sotsiaalse kaasatuse toetamine.

Barroso algatus

Spetsiifiliste noorte töötuse probleemidega võitlemiseks ja VKEde töökohtade loomise ulatuslikumaks toetamiseks kiitis Euroopa Ülemkogu 2012. aasta jaanuaris heaks täiendava struktuurifondide ümberprogrammeerimise.

Barroso noorte töötuse ja VKEde finantseerimise alane algatus viiakse ellu aastatel 2012 ja 2013 ning see on suunatud kaheksale kõige kõrgema noorte töötusega liikmesriigile – Hispaaniale, Iirimaaale, Itaaliale, Kreekale, Leedule, Lätile, Portugalile ja Slovakkiale.

Riikide ja Euroopa Komisjoni ametnikest on moodustatud meeskonnad, mis peavad tuvastama valdkonnad, mille vahendeid võiks ümber suunata, ja umbes 7,3 miljardit struktuurifondide vahenditest eraldatakse neisse riikidesse ümberprogrammeerimiseks.

Toetus VKEdele

Juurdepäas rahastusele on olnud väikeettevõtetele kogu Euroopas püsivalt probleemiks ning majanduskriis ja krediidituru kokkutõmbumine on seda probleemi süvendanud. Hiljutise ümberprogrammeerimise raames on 2010. aasta lõpuks eraldatud hinnanguliselt 8,1 miljardit eurot (ERFi ja riiklikud panused) enam kui 300 omakapitali-investeeringuks, garantiiks ja laenuvahendiks, et pakkuda finantstuge VKEdele kõikjal ELis. Praeguseks on tänu neile rahastamisvahenditele, mis moodustavad enam kui 10% ERFi otsetoetustest ettevõtetele, loodud või säilitatud VKEdes hinnanguliselt 90 000 töökohta.

Barroso algatuse kohaselt on tugevam rõhk asetatud VKEde juurdepääsu lihtsustamisele rahastusele läbi ELi toetatud rahastamisvahendite kõrge noorte töötusega valdkondades.

VKEde rahastamise toetamine **KREEKAS, SLOVAKKIAS, LÄTIS** ja **LEEDUS** võimendab rahastamist vähemalt 5,1 miljardi euro ulatuses. See aitab toetada 5 000 kuni 6 000 VKEd, võimaldades äriksvu ja tagades turvalisust töökohtade tuleviku osas.

PORTUGALIS toetatakse umbes 4 000 VKEd läbi ERFi, Euroopa Investeeringuspanga (EIP) ja erafinantseerijate võimaldatava 1,13 miljardi euro finantsvõimenduse.

HISPAANIAS paigutati ümber 157 miljonit eurot, et luua ajutine käibekapitali fond uuenduslike VKEde finantseerimiseks.

KREEKAS tuleb kasutusele uus 500 miljoni euro suurune likviidsusvahend, mis garanteerib EIP laene Kreeka VKEdele.

Rahastamise prioriteetide ümbervaatamisest loodetakse kasu 56 000 VKEle.

Noorte töötuse vähendamine

Arvatakse, et praegu on ELis töötaja enam kui 5 miljonit noort inimest ja nende arv tõuseb. Noorte töötus on Iirimaa 30%, Kreekas 43% ja Hispaanias läheneb 50%-le, üksnes majanduskasvust selle probleemiga võitlemiseks ei piisa. Komisjoni algatus keskendub eeskätt noortele, kes ei tööta, õpi ega tegele kutse omandamisega, ja töökohtade loomisele. Eesmärgiks on noorte tööhõive soodustamine läbi Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) ja Regionaalarengu Fondi (ERF) aktiivsema ja suunatumana kasutamise.

Näiteks **HISPAANIAS** on suunatud 135 miljonit eurot ümber riiklikule tööhõiveteenusele, et noori inimesi töö leidmisel aidata.

IIRIMAAL on suunatud 25 miljonit eurot integreeritud Youthreach programmile, mis pakub haridust, erialast koolitust ja praktikavõimalusi noortele, kes on koolist välja langenud, omandamata mis tahes kvalifikatsiooni või kutseharidust.

ITAALIAS on suurim juba algatatud kulutuste ümbersuunamine samuti seotud noorte töötusega võitlemisega ning sisaldab tööalase konkurentsivõime rahastamise plaani Sitsiilias, millest peaks võitma 50 000 noort inimest, ja uusi õppimisvõimalusi 65 300 õpilasele riigi lõunaosas. Lisaks on käivitunud ulatuslik algatus, et võidelda koolist väljalangemisega (maht 311 miljonit eurot) ja 100 miljoni euro ulatuses lisavahendeid on suunatud noorte ettevõtluse toetamiseks.

ECFINI UURIMUS NÄITAB ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA POSITIIVSET MÕJU

Euroopa Komisjoni majandus- ja finantsküsimumuste peadirektoraadi (DG ECFIN) analüüs näitab, et ühtekuuluvuspoliitika mõju liikmesriikide majandustele on üldiselt positiivne.

DG ECFINI käsutuses on makromajanduspoliitika analüüsi ja uurimise mudel QUEST III, mis näitab, et perioodi 2000-2006 ühtekuuluvusprogrammide rakendamine (st vahemikus 2000 kuni 2009) suurendas EL-27 kogu SKTd 0,2% ja aastaks 2020 prognoositakse selle kasvu kahekordistumist, mis kajastab majanduste struktuuri paranemist ühtekuuluvuspoliitika programmide tulemusena.

DG ECFINI majandusteadlased märgivad, et tänu selle poliitika positiivsetele mõjudele kaubandusele on EL ühtekuuluvuspoliitikaga paremas seisus, kui oleks ilma selleta.

Voliniku reisikava hõlmas uut peavaksalit Viinis, millest saab kogu Doonau piirkonna raudteetranspordi reisija- ja kaubaveo värav.

► ELI DOONAU PIIRKONNA STRATEEGIA: ÜKS AASTA KOGEMUSI

Volinik Johannes Hahn külastas aasta pärast strateegia käivitumist mitmeid piirkonna riike, et hinnata kohapeal edusamme.

Makropiirkondlik lähenemine Doonau piirkonnale

2011. aasta juunis käivitunud ELi Doonau piirkonna strateegia (ELDPS) on Läänemere piirkonnas tehtavate sammude järel teine suur ELi koostööalane väljakutse, mille raames ministrid ja poliitikud viivad ellu poliitikaid, programme ja projekte mitmetes ühist huvi pakkuvates valdkondades.

Praeguse majanduskriisi tingimustes on Doonau piirkonna puhul, kus paiknevad nii mõned Euroopa rikkaimad kui ka vaeseimad territooriumid, koostöö eriti oluline, et maksimeerida majanduskasvu ja töökohtade loomise võimalusi.

ELDPS hõlbustab selle teostamist ning piirkonna tegevusplaanis sisaldub konkreetseid tegevusi ja projekte, näiteks omavaheliste ühenduste parendamine, sh laevatamisvõimalused Doonaul, uuenduse edendamine kogemuste vahetamise kaudu, võrgustike ja ühisalgatuste loomine ning konkurentsivõime edendamine ettevõtete sidumise kaudu.

Esimesed tulemused

27. juunist kuni 1. juulini külastas volinik Hahn oma reisil Viinist Sofiasse seitset osalevat riiki. Austriat, Slovakkia, Ungarit, Horvaatit, Serbiat, Rumeeniat ja Bulgaariat läbinud reisi eesmärgiks oli edusammude hindamine, parema ülevaate saamine kohapealsetest probleemidest ja otsustamine, mida saaks paremini teha.

Kohtumistel poliitikute esindajate ja teiste huvigruppidega selgus, et strateegia loob juba uut dünaamikat ning saavutatud on mõningaid olulisi tulemusi. Seda illustreerisid mõned külastatud projektidest, nagu näidatud nendel lehekülgedel, samuti ka:

- jõe majandamise projekt Viini lähistel, mis parendab laevatamist, kaitstes samal ajal uudsel viisil arvutiga modelleerimise ja kerge ökosõbraliku infrastruktuuri kaudu keskkonda;
- nüüdisaegsed reovee ja taastuenergia (biogaas) projektid Ungaris;
- piiriülese uuendusala koostöö konverents Rumeenia ja Bulgaaria sidusrühmade osavõtul;
- koordineeritud hädaolukordades tegutsemise õppus Bulgaaria, Rumeenia, Serbia ja Austria osavõtul, mis tõi esile võimalused tõhusaks seadmete ühiskasutuseks ja koostegevuseks.

Ühtekuuluvuspoliitika ja makropiirkondlikud strateegiad

Makropiirkondlik lähenemine, mis ühendab geograafiliselt seotud liikmesriike (ja mitteliikmesriike), muudab võimalikuks ühtekuuluvuspoliitika ja teiste ELi poliitikate majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnamõjude maksimeerimise. Tihedam koostöö strateegilise planeerimise ja ELi fondide kasutamise vallas annab olulise panuse Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamiseks heade tavade vahetamisel, võrgustike ja ühisalgatuste loomisel majanduskasvu ja tööhõive valdkonnas; ajude äravoolu vähendamisel; koostöös ja jätkusuutlikus arengus; ning haldussuutlikkuse tõstmisel.

Komisjoni ettepanek on, et perioodil 2014-2020 põimitaks makropiirkondlikud strateegiad kogu kavandamise protsessi (ühtsesse strateegilisse raamistikku, partnerluslepetesse ja vastavalt vajadusele kõigisse rakenduskavadesse).

Järgmised sammud

2012. aasta novembris korraldab komisjon koos Baieri ametkondadega esimese strateegia aastafoorumi, mis annab täiendava võimaluse tehtud töö hindamiseks, strateegia loodud väärtuse näitamiseks, avalikkuse teadlikkuse tõstmiseks ja paremate tulevikuplaanide kavandamiseks. Ootame huviga kõigi sidusrühmade ettepanekuid ja ideid.

Vidin-Calafati sild Bulgaaria ja Rumeenia vahel, mis peaks valmima 2012. aasta lõpuks, ja osa üleeuroopalisest transpordivõrgustikust, mis parendab ühendusi Bulgaaria loodeosaga, Rumeenia edelaosaga ja Ungari idaosaga.

Volinik Hahn külastas ettevõtlusinkubaatori ja teaduspargi projekte Osijekis (Horvaatias) (pildil) ja Novi Sadis (Serbias), mis loovad sidemeid uurimistöö, uuenduse ja ettevõtluse vahel.

Integreeritud Schengeni piiripunkt jõel Ungari ja Horvaatia vahel Mohácsi sadamas oli samuti üks volinik Hahni külastatud kohtadest, kus ühe katuse all on olemas kõik uusim infotehnoloogial põhinevad teenused ja mis edendab liikuvust ja kaubandust ning parendab samas turvalisust.

► LISATEAVET LEIATE SIIT

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/index_en.cfm

<http://danube-region.eu/>

<http://balticsea-region-strategy.eu/>

Kogumaksumus:
465 140 000 EUR
ELi toetus:
119 726 000 EUR

▶ ALAM-SILEESIA, POOLA

▶ ENERGIAJULGEOLEK VIIB GAASIHOIDLATE LAIENEMISENI

Kolmeaastase laiendusprojekti järel on Poola edelaosas valminud ja tööle rakendatud uus suur maa-alune gaasihoidla. Mahutavuselt 48 000 olümpiabasseiniga võrduv Wierchowice hoidla aitab tagada nii riiklikul kui ka ELi tasemel energijulgeolekut.

Wierchowice paikneb Wrocław'i linnast 40 km kaugusel idas, Alam-Sileesia piirkonnas ja on tuntud oma ulatuslike ning tootlike maagaasiväljade poolest. Maardlast toodeti gaasi enam kui kahe kümnendi jooksul kuni 1995. aastani, mil see ammendus. Tänapäeval on see tänu reservuaaris ja selle infrastruktuuris tehtud muudatustele kasutatav kõrge metaanisaldusega gaasi hoiustamiseks.

Osaliselt ELi rahastatud projekti raames algasid 2009. aasta märtsis tööd, mille eesmärgiks oli maagaasireservuaari muutmine gaasihoidlaks. Nüüdisaegne, maksimaalset energiatõhusust pakkuv tehnoloogia – uued või uuendatud kompressorid, kaevud ja torustikud – võimaldab gaasi lisamist ja väljastamist vastavalt vajadusele. Rangetele keskkonnanõuetele vastavaid ehitus- ja inseneritöid jälgis Poola nafta- ja gaasikompanii (Polish Oil and Gas Company – PGNiG), riigi suurim nafta- ja gaasiettevõtte.

Topeltmaht

Gaasihoidla mahutavus enam kui kahekordistus – 575 miljonilt 1,2 miljardi kuupmeetri. See võimaldab maksimaalset väljastamise määra umbes 4,8 miljonit m³ päevas. Järgneva paari aasta jooksul plaanitakse hoiustamismahtu veelgi tõsta.

„Investeering Wierchowicesse on võtmetähtsusega, võimaldades Poolal hoida oma gaasivarusid piisaval tasemel,“ ütleb Robert Kатуza Poola regionaalarengu ministeeriumist. „See on väga oluline, kui tarbimises esineb hooajalist kõikumist või kui gaasitarned lühiajaliselt vähenevad või katkevad. Infrastruktuur on oluline ka ELi energijulgeolekustrateegia ja ühise gaasituru väljaarendamise seisukohalt.“

ELi plaanide kohaselt on Poola seadnud eesmärgiks oma maa-aluste maagaasihoidlate mahutavuse suurendamise peaaegu 60% võrra. Praegu on ELi rahastamiseks kõlblikud kolm hoidlat – Wierchowice, Strachocina, Kosakowo. Wierchowice on neist suurim.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT
<http://www.osm.pgnig.pl/>

▶ BRNO, TŠEHHI

▶ UUTE MATERJALIDE LOOMINE NANOTEHNOLOOGIAGA

Aatomite ja molekulide tasandil toimuvad nanotehnoloogilised protsessid ei ole palja silmaga nähtavad. Aga selle valdkonna võime muuta mitmetes erinevates sektorites, nagu tervishoid ja tööstus, olemasolevaid materjale või luua uusi, tähendab, et selle mõju võib olla väga ulatuslik. Arenev piirkondlik uurimis- ja arenduskeskus Brnos on nihutamas selle tehnoloogia piire, töötades välja uusi rakendusi ning koolitades selle valdkonna tulevikueksperthe.

Nanotehnoloogiat saab kasutada unikaalsete omadustega materjalide loomiseks. Need materjalid võivad asendada praegu tootmises kasutatavaid, keskkonnaväenulikke või majanduslikult ebatõhusaid materjale. Sel põhjusel on nanotehnoloogiaalane uurimistegevus Tšehhis ja kõikjal ELis kasvava tähtsusega.

„Piirkondlik madala maksumusega plasma ja nanotehnoloogilise pinnatöötlemise uurimis- ja arenduskeskus” paikneb Brnos, riigi suuruselt teises linnas. Osaliselt Euroopa Regionaalarengu Fondi rahastatud projekt püüab luua keskust, mis reageeriks uuenduslike tööstusettevõtete kasvavale nõudlusele tootmisprotsesside järel, mis eeldavad nüüdisaegse nanotehnoloogia arendamist ja kasutamist, aga seda kõike minimaalsete investeeringute ja tegevuskuludega ning minimaalse sekkumisega praegustesse tootmisprotsessidesse.

Pinna omaduste muutmine

„Meie kasutuses on Masaryki Ülikooli loodusteaduste teaduskonna füüsikalise elektroonika instituudi 50 aasta kogemused ja uurimistöö tulemused,” ütleb Jan Čech, projekti rakendusmehhanna liige. Ta märgib, et hetkel arendatavad plasmatehnoloogiad võimaldavad materjalide pindade omadusi kohandada ja muuta. Näidete hulgast võib leida tugevamaid liimitud ühendusi, parenenud tinte või trükivärve või õhemaid vineere, mis tagavad materjali parema vastupanu hõõrdumisele ning on biolagunevad või omavad antibakteriaalsed omadusi. „See saavutatakse atmosfääriühul genereeritava külma elektrilise plasmaga,” ütleb ta ja lisab, et plasm

nimetatakse sageli aine „neljandaks olekuks”, kuna see ei ole tahke, vedel ega gaasiline.

Brno keskuses arendatud tehnoloogiaid saab rakendada selistes Tšehhi traditsioonilistes tööstusharudes nagu tekstiili-, klaasi- või autotööstus, aga ka elektroonikatööstustes kõikjal maailmas. Keskus pakub ka õppimisvõimalusi noortele spetsialistidele, keda huvitab karjäär nano- ja plasmatehnoloogia sektoris.

Kogumaksumus:
10 706 000 EUR
ELi toetus:
7 581 000 EUR

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT
<http://www.nanocontact.cz/en/home>

▶ PÕHJAPOLSETE ÄÄREALADE PROGRAMM (PÄP)*

▶ MAAPIIRKONDADE BIOENERGIATURGUDE STIMULEERIMINE

Euroopa põhjaosa äärealade maapiirkondades leidub erinevaid kohalikke taastuenergiaallikaid, eriti puitu ja mere biomassi. Nelja riiki ühendava rahvusvahelise projekti eesmärgiks on luua toimivad kohalike kütuste turud, mis võimaldaksid neid taastuvaid ressursse kasutusele võtta.

ELi huvi biomassi vastu on kasvav seoses eesmärgiga toota aastaks 2020 20% energiast taastuvatest allikatest. RASLRES-projekt (*Regional Approaches to Stimulating Local Renewable Energy Solutions* – piirkondlik lähenemine kohalike taastuenergialahenduste stimuleerimisele) püüab tösta kohalikult toodetud bioenergiaallikate kasutust ja kasutuselevõttu Euroopa põhjapoolsetel äärealadel. See tooks kohalikele kogukondadele olulist majanduslikku, sotsiaalset ja keskkondlikku kasu.

Programmis osalevad partnerid Iirimaa, Põhja-Iirimaa, Šotimaalt ja Rootsist. Koos otsiti teid taastuenergiaturgude loomiseks, mis kasutaksid kohalikku puitu, mere biomassi (merevetikaid) ja päideroogu, energeetilist kultuuri, mis kasvab hästi Põhja-Euroopas. „Me püüame luua kohalikke töökohti, mis tuleneksid kohalikust energiast,“ ütleb Ian Brannigan, projekti juhtiva partneri, läänepiirkonna arengukomisjoni (Iirimaa), tegevjuht.

Bioenergia veebilahendus

Selle strateegilise projekti eripäraks on keskendumine täielikule tarneahelale. See tähendab tagamist, et iga osapool alates tarnijatest kuni kasutajateni võib olla kindel, et biokütuseid toodetakse piisava kvaliteediga ja piisavates kogustes, toetamaks isemajandavaid kohalikke taastuenergiaturge.

Projekti uus „bioenergia veebilahendus“, mille käivitas Iirimaa keskkonnaminister, astub pika sammu sellise kindluse loomise suunas. Suunatuna energia tarnijatele ja kasutajatele kõigis neljas partnerriigis pakub see vahend piirkondlikku ja riiklikku teavet puidukütusest, mere biomassist ja päideroost.

Kogumaksumus:
2881 500 EUR
ELi toetus:
1 728 900 EUR

„See bioenergia veebileht toetab otsustusprotsesse, et minna veelgi tõhusamalt üle energiaalaselt sõltuvuselt fossiilsetest kütustest taastuenergia kasutamisele,“ ütleb Nicolas Forsling, põhjapoolsete äärealade projekti sekretariaadi juht. Veebilehel on bioenergia kalkulaator, mis näitab kasutajatele ligikaudset rahalist säästu ja heitkoguste vähenemise hulka, mille nad võiksid saavutada, kui rahuldaksid oma energiavajadusi bioenergia, mitte fossiilsete kütuste arvelt.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT
<http://www.raslres.eu/bioenergy-tool/>

* Iirimaa, Suurbritannia ja Rootsi

▶ UMBRIA, ITAALIA

▶ VOLDITUD RÕIVASTE SÜSTEEM PÄLVIB ÜLEMAAILMSET TÄHELEPANU

Suurte rõivakoguste transport ja jaotamine võib olla aeganõudev. Üks Umbria ettevõtte pakub sellele probleemile lahendust, tootes igal aastal umbes 700 automatiseeritud süsteemi. Nende uusim leiutis, volditud rõivaste jaotaja, tõstab uuenduse lati veelgi kõrgemale tasemele.

Perugias asuv Metalprogetti Spa on spetsialiseerunud ripuvate rõivaste käitlemisele ja jaotamisele. Nende süsteeme müüakse kõikjal maailmas ning need on mõeldud kasutamiseks valdkondades, mis ulatuvad keemilisest puhastusest tööstusliku pesuni.

Rõivaste käitlemine võib esitada ettevõtetele ja tehastele mitmesuguseid väljakutseid, eriti kui iga ese nõuab eraldi hoiustamist ja sorteerimist. Metalprogetti püüab lihtsustada neid protsesse peamiselt läbi automatiseerimise. Iga süsteem koosneb moodulitest ning on ehitatud lähtuvalt kliendi vajadustest.

Ettevõtte jaoks on konkurentsipüsimiseks oluline uurimis- ja arendustegevus. Metalprogettiil on oma firmasise laboratoorium üheksa täiskohaga töötajaga ja ettevõtte teeb koostööd Perugia Ülikooli tehnikaosakonnaga. Tänu oma toodete unikaalsele tehnoloogiale omab Metalprogetti 40 ainuõiguslikku patenti.

Rõivaste automatiseeritud voltimine

Uurimisprojekt „Õppe- ja uurimistöo uuendusliku volditud rõivaste jaotaja loomiseks” sai Euroopa Regionaalarengu Fondi toetuse, mille tagas Umbria piirkond. See viis spetsiaalse süsteemi loomiseni kokkuvolditud rõivaste jaotamiseks, mis on mõeldud kasutamiseks haiglates, uurimisinstituutides, hooldekodudes, tervisekeskustest, tehastes jm. Need on kohad, kus personal peab kandma vormiriideid ja personaalseid kaitseriideid.

„Seda uut volditud rõivaste jaotajat vormiriide jaotamiseks ja väljastamiseks müüakse nüüd kõikjal maailmas,” ütleb

Kogumaksumus:

242 700 EUR

ELi toetus:

84 900 EUR

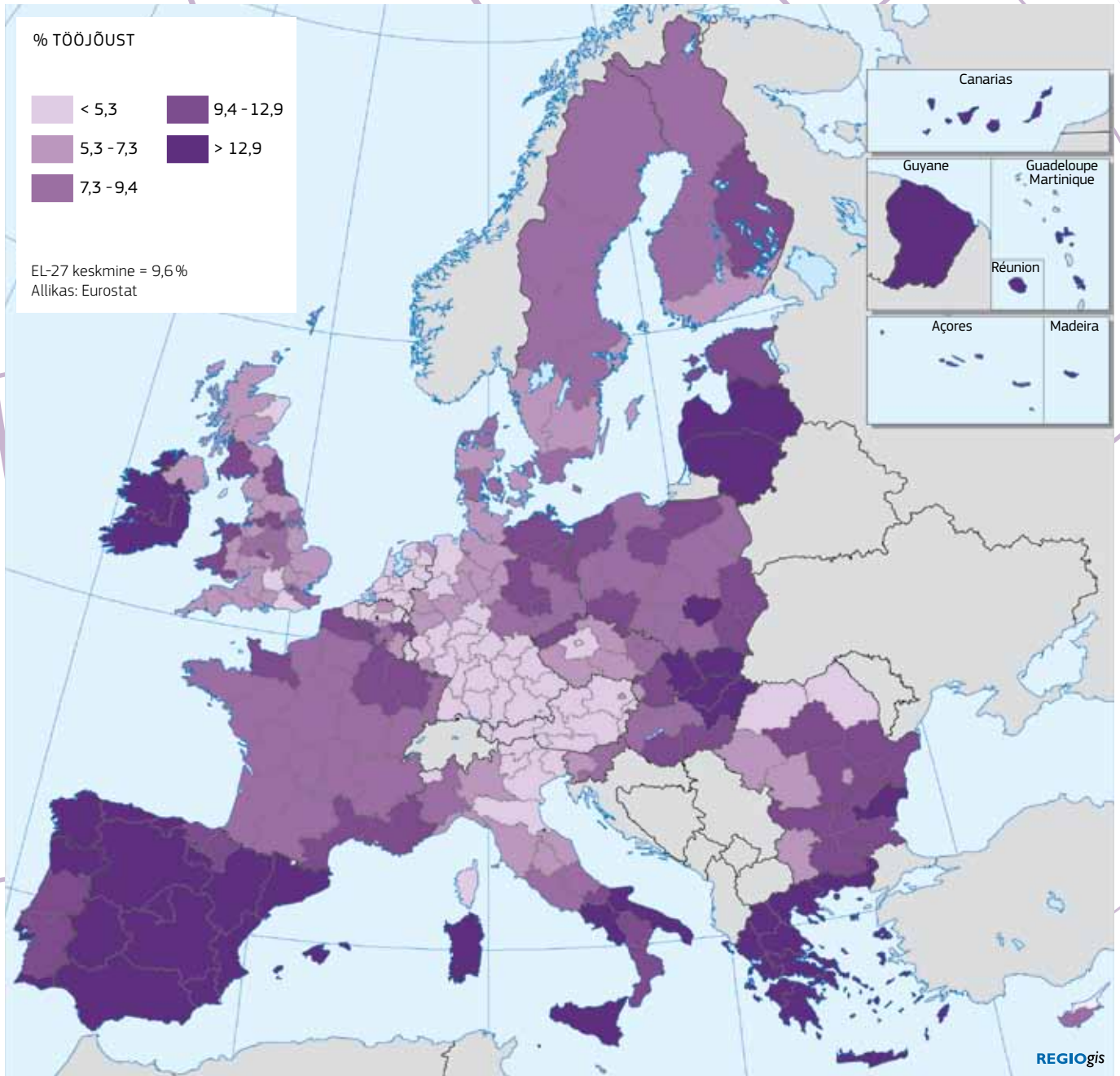
hiljuti teha külastanud dr Willebrord Sluijters Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika peadirektoraadist. „See vähendab käitlusaega miinimumini, kaotades töömahukad kontrollimise, sorteerimise ja komplekteerimise toimingud.”

Uus süsteem võimaldab rõivaste või muude esemete kerget eraldamist ja väljastamist. See pakub ka 100%-liselt usaldusväärset ülevaadet protsessidest, kuna jälgida saab iga üksiku kasutaja võetud ühikute arvu. Veelgi enam, jaotaja võimaldab käidelda volditud rõivaid ja/või pakkimata esemeid. See hoiab ära vajaduse spetsiaalse pakkeliini järele ja võimaldab ka selliste esemete kohaletoometamist, mida ei ole võimalik nende suuruse või kuju tõttu pakkida.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT

<http://www.metalprogetti.it>

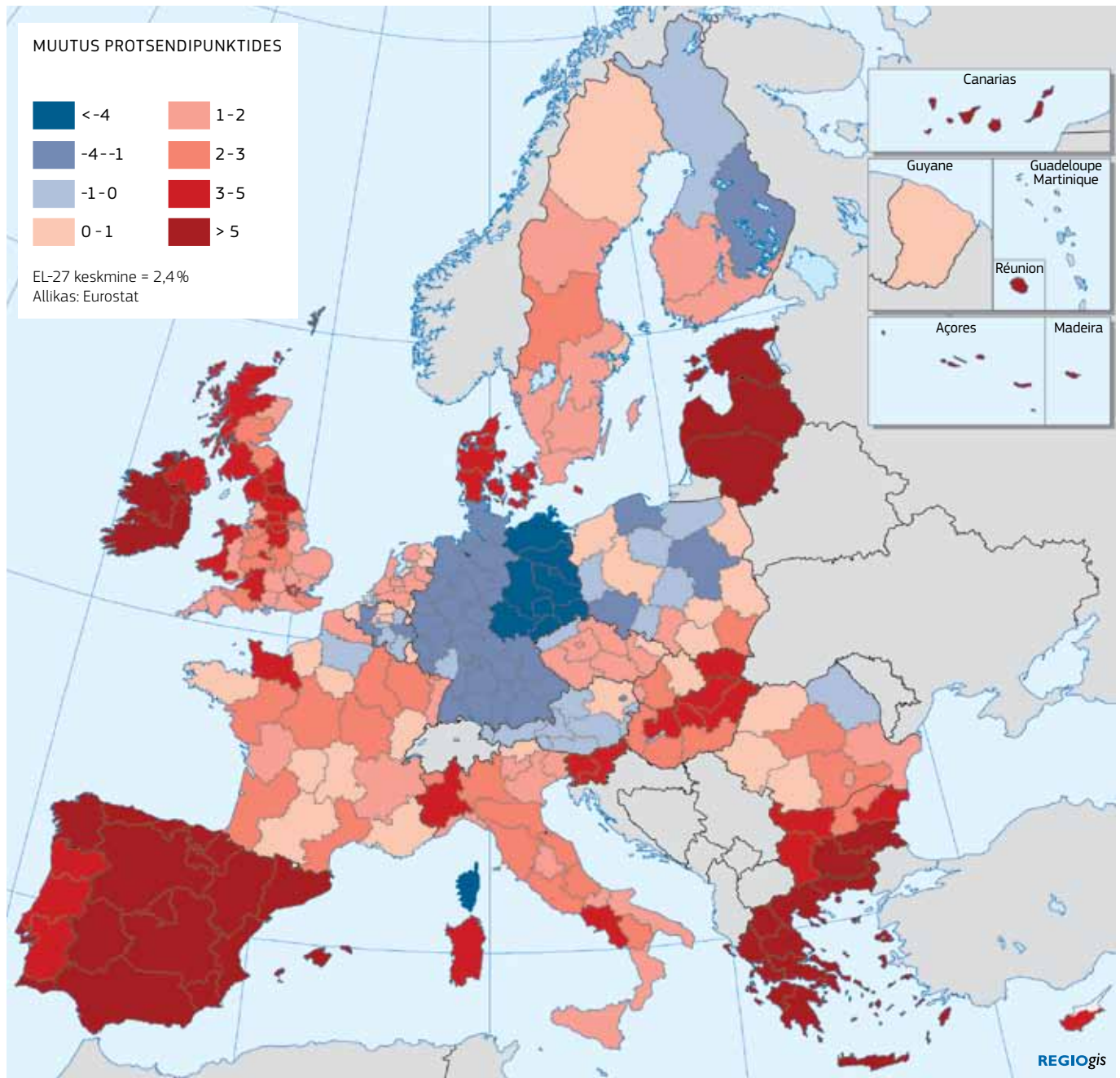
▶ TÖÖTUSE MÄÄR AASTAL 2011

EL-27 piirkondade tööpuuduses on suuri erinevusi. Ühes piirkonnas kolmest on töötuse määr suurem kui 10%. Kõrgeimad määrad on registreeritud Hispaania ja Kreeka piirkondades ning Prantsusmaa ülemeredepartemangudes. Enamiku 41 piirkonnast, mille töötuse määr ületab 15% (tõus 26 piirkonnalt

aastal 2010), võib leida neist kolmest liikmesriigist. Seevastu 46 piirkonnas, millest enamik asub Austrias, Saksamaal, Belgias ja Hollandis, registreeriti töötuse määrad, mis olid madalamad kui 5% – kasv 34 piirkonnalt aastal 2010.

TÖÖTUSE MÄÄRA MUUTUMINE AASTATEL 2007-2011

Perioodil 2007 kuni 2011 kasvas töötuse määr kolmes piirkonnas neljast. Euroopa majanduskriis andis tõsise löögi Hispaania, Kreeka, Iirimaa ja Balti riikide piirkondadele, kusjuures mõne piirkonna töötuse määr tõusis enam kui 5 prot-

sendipunkti. Töötus langes seevastu Saksamaa piirkondades, eriti idapoolsetes liidumaades (osaliselt tänu tööjõu liikuvusele), Austrias, Belgias, Poolas ja Soomes.

▶ KOHALIKULE ARENGULE LÄHENEMINE PAREMA TERRITORIAALSE ÜHTEKUULUVUSE EESMÄRGIL

HILJUTISE HINDAMISE TULEMUSED

Tulevase ühtekuuluvuspoliitika võtmeelementideks on lähenemised kohalikele arengule ja kohalikud partnerlused. Järgmisel programmiperioodil on territoriaalsele arengule integreeritud lähenemise soodustamiseks kohalike osalejate kasutuses kogukonna juhitud kohalik areng, integreeritud territoriaalsed investeeringud ja uuenduslikud linnameetmed.

IRSi (Istituto per la Ricerca Sociale) ja IGOPi (Institut de Govern i Politiques Publiques) hiljuti teostatud hindamine „Kohaliku arengu panus Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) kaasrahastatud sekkumiste tulemustes kahel viimasel programmi-perioodil (2000-2006 ja 2007-2013)” uuris viie piirkonna (vt kasti 1) kogemusi, et leida tõendeid kohalikust arengust tulenenud lisaväärtusest ühtekuuluvuspoliitika tõhusale toimimisele. See tõi esile lähenemise potentsiaali ja piirid ning pakkus kasulikke soovitusi tulevikuks.

Hindamine vaatleb kohalikku arengut käsitlevat kirjandust ja toob esile kõige sagedamini kasutatud lähenemised kohalikele arengule, neist iga tugevused ja nõrkused ning nende tõhusaks rakendamiseks vajaliku institutsionaalse võimekuse. Hindamine uuris 38 ERFi territoriaalpoliitika vahenditest suurimaid eraldi saanud rakenduskava puhul lähenemisteid kohalikele arengule erinevatel territooriumidel ning lõi aluse viie juhtumiuuringu väljavalimiseks. Iga piirkondlik juhtumiuuring analüüsib peamiste osalejate vahelist võrgustikku, hõlmates juhtimisstruktuuri, mis on kohalikele arengule lähenemisel võtmeteguriks.

Nende piirkondade põhjal joonistus välja rida ühiseid kohalikele arengule lähenemise omadusi:

- keskendumine vähem arenenud piirkondade sotsiaalsele ja majanduslikule arengule;
- viitamine kindlale territooriumile;
- erinevate sektorite poliitika integreerimine;
- mitmesuguste erinevate osalejate mobiliseerimine ka kohalikul tasandil.

Cádiz

VIIS NUTS 2* PIIRKONDA, MIDA UURING HÕLMAS, JA MINI-JUHTUMIUURINGUD HEADE TAVADE TUVASTAMISEKS:

- Projekt URBANA CADIZ, Andaluusia (Hispaania)
- Naabruskonna Emad, Berliin (Saksamaa)
- Integreeritud linnaarengu programm, Severozápad (Tšehhi)
- PIT 1, Tavoliere, Apuulia (Itaalia)
- WCVA ühiskonna suutlikkuse tõstmine, Lääne-Wales ja Valleys (Suurbritannia)

* Territoriaalüksuste nomenklatuur statistika eesmärkidel

Berliin

Uurimus leidis, et lähenemine kohalikele arengule ERFi kaasrahastatud sekkumiste puhul:

- aitab kaasa *kohalike ametkondade ja omavalitsuste rolli* suurenemisele – kõige sagedasem institutsiooniline korraldus kohalikele arengule lähenemiste puhul on omavalitsuste kaasamine Euroopa ühtekuuluvuspoliitika kavandamisse ja rakendamisse;
- nõuab „aega” – programmide *jätuvus* territoriaalsest, temaatilisest ja juhtimise vaatepunktist lähtudes on ülimalt tähtis;
- „puhas” lähenemine kohalikele arengule toimib paremini, kui üheks eesmärgiks ja üheks peamiseks sekkumise tüübiks on *suutlikkuse tõstmine* – rohujuure tasandil osalejad (st väikesed valitsusvälised organisatsioonid, sotsiaalsed ettevõtted, mikroettevõtted) ja projekti meeskond vajavad tuge ja abi suutlikkuse saavutamiseks, mis on vajalik kogukonna arengule tõuke andmiseks.

Hindamine näitas, et kogukonna juhitava kohaliku arengu sätted (üldsätete määruse artiklid 28-31) esindavad vaid ühte võimalikku teed kohalikele arengule lähenemiseks ning territoriaalsele keskendumisele rõhumisest, poliitilisest integratsioonist ja sidusrühmade kaasamisest kasu saamiseks. Erinevates olukordades võib kasutada erinevaid alternatiive.

Hindamise käigus jõuti järeldusele, et lähenemise vahe-eesmärkide – integratsiooni ja partnerluse mõõtme – jäädvus-

„Lähenemistel kohalikele arengule on palju vorme ja võimalusi ning nende kajastamine ühe mudeliga vastavalt „üks kõigile” filosoofiale on selgelt võimatu.”

Uurimus toob esile kolm peamist kohalikele arengule lähenemise mudelit.

- **Puhas lähenemine kohalikele arengule:** väike territoriaalne fookus, integreeritud temaatiline lähenemine ja kaasav partnerlus;
- **Parandusmeede sektorite poliitikas:** lai või väike territoriaalne fookus, ühene temaatiline lähenemine ja partnerlus nii vahendi kui eesmärgina;
- **Kohalikele arengule lähenemine regionaalpoliitikas:** laiem territoriaalne fookus, integreeritud lähenemine ja strateegiline partnerlus.

tamiseks ning ka üldisema ülevaate saamiseks kohalikele arengule lähenemise panusest, on vajalikud uued hindamisviisid ja -vahendid.

► LISATEAVET LEIATE SIIT

Aruande saate alla laadida siit:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/local_dev_final.pdf

▶ REGIOSTARS KONKURSI VÕITJA ECO WORLD STYRIA HOOG JÄTKUB

„Aruka majanduskasvu” kategoorias RegioStarsi 2012. aasta auhinna pälvinud ECO World Styria (Steiermarki ökomaaailm), Austria „puhta tehnoloogia” klaster, edulugu jätkub.

Euroopa auhind on andnud rohelise tehnoloogia organisatsioonide uuenduslikule koostumisele uue tõuke ning muutnud selle Austria Steiermarki provintsi majanduse liikumapanevaks jõuks.

ECO World Styria tegevjuht Bernhard Puttering selgitab, et auhind on juba aidanud tõsta Austria puhta tehnoloogia klasteri rahvusvahelist profiili. „Piirkondlikus, riiklikus ja rahvusvahelises ajakirjanduses on ilmunud mitmeid meie rohelise tehnoloogia orust rääkivaid artikleid. Pressi kommentaarid on olnud väga soodsad ja meid esitletakse selgelt kui antud valdkonna „parima tava” mudelit.”

Rahvusvaheline puhta tehnoloogia magnet

Steiermarki puhta tehnoloogia klaster on muutumas rahvusvaheliseks energia- ja keskkonnatehnoloogia spetsialistide magnetiks.

„Delegatsioonid külastavad rohelise tehnoloogia orgu peaaegu igal nädalal, et uurida ECO World Styria toimimist ja tutvuda sealsete ettevõtetega,” ütleb Puttering.

„Käesoleval aastal on meid külastanud 250 eksperti Brasiiliast, Venemaalt, Ameerika Ühendriikidest, Hiinast, Prantsusmaalt ja Kagu-Euroopast. Septembris saadab üks Prantsusmaa investeerimisgrupp oma delegatsiooni uurima meie kiiresti kasvavate ettevõtete portfelli.”

Puttering leiab, et RegioStarsi konkurs tunnustab 180 Austria puhta tehnoloogia klasteri energia ja keskkonnatehnoloogia valdkonna ettevõtte ja teadusasutuse uuenduslikku vaimu. „See kinnitab taas, et Steiermark kuulub nüüd eesrindlike roheliste tehnoloogiate edasiarendamisel rahvusvaheliselt parimate piirkondade hulka,” rõhutab ta.

Teenuste eksport

Steiermarki puhta tehnoloogia klasterile „aruka kasvu” auhinna omistades märkis RegioStarsi žürii: „ECO World Styria projekt on suurepärase igast uue teenuseuuenduse aspektist vaadatuna. See on tõstnud klasteri kontseptsiooni uuele kvaliteedi ja rahvusvahelistumise tasemele. Selle väljapaistvad saavutused uute ettevõtete loomise toetamisel, 5 000 uut töökohta ja muljetavaldavad kasvutempod on oluliseks inspiratsiooniks teistele Euroopa piirkondadele.”

„Euroopa auhinna omistamisel sai otsustavaks dünaamilisus, millega ECO World Styria areneb, ja projekti poolt läbi roheliste tehnoloogiate arendamise piirkonnale antav uus impulss,” lisab Puttering. Praegu annab klaster üle 8% Steiermarki piirkondlikust kogutoodangust.

RegioStarsi žürii kiitis eelkõige selliseid ECO World Styria poolt oma ettevõtetele pakutavaid uuenduslikke teenuseid nagu turu-uuringud ja ettevõtete võrgustikud, mis toetavad ekspordi kasvu. Klasteri algatatud tehnoloogia ümarlaud ja puhta tehnoloogia uuendajate klubi on loonud uuenduslikke äri- ja uurimisprojekte.

Keskkonnatehnoloogia tulipunktid

ECO World Styria loodi 2005. aastal, et spetsialiseeruda energiale ja keskkonnatehnoloogiale ning arendada Steiermarkis välja maailmatasemel „puhta tehnoloogia” org. See mängib tähtsat rolli selle Austria provintsi majanduspoliitika elluviimisel ja on uue Steiermarki 2020. aasta majandusstrateegia võtmelement.

2011. aastal töötas klasteri ettevõtetes umbes 32 000 töötajat, ettevõtete käive ulatus 7,7 miljardi euron ja eksport moodustas sellest umbes 90%.

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT
<http://www.eco.at>

▶ AVALIKUSTATI FINALISTID

RegioStarsi järgmisele konkursile on välja valitud kaks-kümmend seitse projekti viies kategoorias. Võitjad kuulutatakse välja auhinnatseremoonial Brüsselis 2013. aasta 7. veebruaril. Finalistide hulgas on mitmed Euroopa territoriaalse koostöö (ETK) projektid.

ARUKAS MAJANDUSKASV

- Alam-Austria tehnopoli programm (Austria)
- CoOPTICS – uuendus turgudele, Thuringia (Saksamaa)
- Ülikoolide-ettevõtete teadmiste siire, Castilla-León (Hispaania)
- UPTEC – Parque de Ciência e Tecnologia da Universidade do Porto, Põhja-Portugal (Portugal)
- SLIM III, Kesk-Rootsi põhjaosa (Rootsi)
- Põllukultuuride uuendus (InCrops), Ida-Inglismaa (Suurbritannia)

JÄTKUSUUTLIK MAJANDUSKASV

- Rohelise äritegevuse kasv VKEdes, Lõuna-Taani (Taani)
- ENWORKS – ressursside tõhususe tugi, Loode-Inglismaa (Suurbritannia)
- Vesiniku piirkond, Flandria, Lõuna-Holland (ETK)
- MED-Laine, Sardiinia, Toscana ja Haute-Corse (ETK)
- Cradle to Cradle saared, Põhjamere piirkond (ETK)

KAASAV MAJANDUSKASV

- Heaoluteenuste ja -tehnoloogia elav laboratoorium, Lääne-Soome (Soome)
- Individuaalsed töövõimalused, Warmińsko-Mazurskie (Poola)
- Edusammude liidu partnerlus, Wales (Suurbritannia)
- PASE – riiklikud poliitikad ja sotsiaalsed ettevõtted (*Public Policies and Social enterprises*), Marche (juht) (ETK)
- SUCCESS, Kent (juht) (ETK)

CITYSTAR

- WienWin, Viin (Austria)
- Park Spoor Noord, Antwerpen (Belgia)
- Naabruskonna haldamine, Berliin (Saksamaa)
- Milli saarte taaselustamine, Bydgoszcz (Poola)
- MalmöLund – suurlinnapiirkond, Malmö (Rootsi)

TEAVITAMINE JA KOMMUNIKATSIOON

- www.efro.be – Lääne-Flandria (Belgia)
- www.eu-fonds.brandenburg.de – Brandenburg (Saksamaa)
- www.agenciasopa.es – Andaluusia (Hispaania)
- www.esparama.lt – Leedu (Leedu)
- COSAFE, Västerbotten (Rootsi)
- www.interact-eu.net – Bratislava (juht) (ETK)

▶ LISATEAVET LEIATE SIIT

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

KALENDRIKUUPÄEVAD

15.-16. NOVEMBER 2012

_Metz (Prantsusmaa)

Konverents „Rurban”

27.-28. NOVEMBER 2012

_Regensburg (Saksamaa)

Esimene ELi Doonau piirkonna strateegia aastafoorum

3.-4. DETSEMBER 2012

_Pariis (Prantsusmaa)

Võrgustike INFORM ja INIO ühiskoosolek

7. VEEBRU AR 2013

_Brüssel (Belgia)

RegioStarsi 2013. aasta auhinnatseremoonia

Lisateavet ürituste kohta leiate Inforegio veebisaidi jaotisest „Päevakord”:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_et.cfm

Millised on ühtekuuluvuspoliitika saavutused teie piirkonnas? Soovime kuulda teie lugusid, mis tooksid esile tulemusi ja käegakatsutavat tulu kodanikele.

Võite rääkida meile ka oma ettevalmistustest järgmiseks programmiperioodiks.

Valitud kaastööd leiavad kajastamist järgmises *Panorama* ajakirjas. Saatke oma ettepanekud aadressile:

regio-panorama@ec.europa.eu

TEHKE OMA HÄÄL KUULDAVAKS

ISSN 1725-8200

© Euroopa Liit, 2012

Paljudamine on lubatud juhul, kui väljaandja on sellest teadlik.

■ Väljaannete talitus

Euroopa Komisjon, regionaalpoliitika peadirektoraat
teabevahetus, teave, suhted kolmandate riikidega
Raphaël Goulet

Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruxelles

E-post: regio-panorama@ec.europa.eu

Veebileht: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_et.htm